

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมการฝึกหัดครู, กระทรวงศึกษาธิการ. รายงานการวิจัยเรื่องความคิดสร้างสรรค์ของเด็กไทยระดับชั้น ป.5-ม.ศ.3. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2521.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. หนังสือภาษาไทย การพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์. โรงพิมพ์คุรุสภา, 2523.
- . หลักภาษาไทย : ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย. พิมพ์ครั้งที่ 14. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2524.
- . หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.
- . ทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2534.
- กรรณิการ์ พวงเกษม. การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2533.
- กำชัย ทองหล่อ. หลักภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพมหานคร: รวมสาส์น, 2533. คุรุสภา, องค์การค้า. รามเกียรติ์. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507.
- . สงข์ทอง. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2509.
- . ขุนช้างขุนแผน. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2505.
- . อิเหนา. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507.
- . พระอภัยมณี. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2499.
- จินตนา ปิ่นเฉลียว. เพลงมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: ประพันธ์สาส์น, 2524.
- จุไรรัตน์ วรณียง. "การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน กรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริกฏมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- เจือ สตะเวทิน. "การเขียนอย่างสร้างสรรค์" ในภาษาไทยจากฟ้าเมืองไทย. บรรณกิจการพิมพ์ 2522, 416 หน้า.

- เจือ สตะเวทิน. ภาษาศิลป์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ร่วมมิตร, 2517.
- . "การรักษาวรรณคดีไทย" ชมทางภาษาไทย. พระนคร: กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2518.
- ชนะ เวชกุล. การเขียนสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2524.
- ชมรมนักกลอน. กลอนร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ศึกษากรณ, 251๑.
- ชลธิชา สัตยาศึกษา. ผจญภัยร้อยเรียง. กรุงเทพมหานคร: ปลาตะเพียน, 253๑.
- ชวน เพชรแก้ว. "การวิเคราะห์และเลือกผลงานของนักเรียนบทร้อยกรองร่วมสมัยมาใช้ในการสอนแต่งคำประพันธ์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย." วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. การประพันธ์. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, 2519.
- . การประพันธ์ ท. ๒41. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, 2523.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และ ประภาศรี สีหอำไพ. ภาษาไทยสำหรับครู. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.
- ทิวาวรรณ คำดวง. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ระหว่างการสอน
โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนแบบปกติ เรื่อง "กลอนสุภาพ" ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนน้ำโสมพิทยาคม จังหวัดอุดรธานี." วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531.
- ธรรมาภิรมย์, หลวง. ประชุมสำเนา. โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2514.
- นภลัย สุวรรณธาดา. มงกุฎกวี. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เรือนแก้ว, 2523.
- . เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 2 หน่วยที่ 1. "ความรู้เบื้องต้น
ทางการประพันธ์", 22212, 2525.
- นราวัลย์ พลนิพนธ์. "การสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้บทร้อยกรองร่วม
สมัยในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย." วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2522.
- นิตยา ฤทธิโยธิต, "วิธีสอนให้เด็กเขียนอย่างสร้างสรรค์." คุนยศึกษา 21 (7) ม.ค.-
เม.ย. 2518: 60-61.

นิรันดร์ นวมารค และสุคนธ์ ดวงพัตรา. ประวัติวรรณคดี ท 031. กรุงเทพมหานคร:
อักษรเจริญทัศน์, 2522.

นัยนา สุทธิธรรม. "ฉันทลักษณ์ร่วมสมัยในการสอนแต่งคำประพันธ์ในระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาคศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. คำหยาตรวมบทกวีนิพนธ์ ยุคเริ่มแรก. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์เจ้าพระยา, 2526.

_____. เพียงความเคลื่อนไหว. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เรือนแก้ว
การพิมพ์, 2523.

บุญนำ บุญเสริฐ. "การฝึกทักษะการเขียนในชั้นมัธยมศึกษา," จลสารภาษาไทยของ
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. (พระนคร: กรุงเทพมหานคร, 2506),
หน้า 105-125.

บุญยงค์ เกศเทศ. เขียนไทย. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2524.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. ภาษาไทยวิชาที่ถูกลืม. ชุมนุ่มส่งเสริมการใช้ภาษาไทย
ดวงดีการพิมพ์, 2523.

ประคอง กรรณสุด. สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช,
2529.

ประจักษ์ ประภาณิทยากร. ร้อยกรอง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2525.

ประชุม เกตุแก้ว. "การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทยเรื่องคำฉันท์สำหรับระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาคศึกษามัธยมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

ประเทิน มหาจันทร์. หลักการสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2519.

ประเทือง คล้ายสุบรรณ. ร้อยกรองชาวบ้าน. ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา, 2522.

- ประกาศรี สีนอ้าไพ. การเขียนแบบสร้างสรรค์. โครงการตำรา ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- ประยงค์ อนันทวงศ์. กลอนและวิธีเขียนกลอน. กรุงเทพมหานคร: ครูสภา, 2513.
- ประยอม ชองทอง. สุดสรวง. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครนิมฟ์, 25112.
- ประสิทธิ์ งามย์กลอน. "การสอนวรรณคดีไทยกับความคิดสร้างสรรค์." วิทยาสาร (1 มีนาคม 2518): 10.
- . การเขียนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2518.
- . ภาษากวี. พระนคร: พรุ้งนี้, 2525.
- ปราณี เพชรแก้ว. "ความสนใจในการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยครูภาคใต้." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- พงษ์จันทร์ คล้ายสุบรรณ. การเขียนสร้างสรรค์. ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา, 2522.
- มหาราชเจ้า, พระ. ลิลิตพระลอ. พระนคร: คลังวิทยา, 2506.
- มัลลิกา พูลสวัสดิ์. "ความคิดเห็นของครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการเรียน การสอนวรรณกรรมร้อยกรองในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดวรรณวิจิตร." วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ยุภา ชนอนคราม. "การสร้างแบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์ด้านร้อยกรองสำหรับชั้นประถม บัณฑิตวิทยาลัย." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม พ.ศ. 2525. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, 2526.
- . สารานุกรมไทย. พระนคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2498-2499.
- โรจน์ ประสิทธิ์แพทย์. "คำของคน" สกุลไทย (ปีที่ 37 ฉบับที่ 1932 พ.ศ. 2534).

- วรรณภา เครือเนียม. "เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกและไม่ใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุทัยวิทยาคม จ.อุทัยธานี." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531.
- วันเนา ยูเต็น. "บทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทยเรื่องการเขียนกลอน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. การวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเขียนความเรียงระดับอุดมศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- ศิลปากร, กรม. โครงการส่งเสริมยุคทีวี "การประกวดแต่งคำประพันธ์" ประจำปี พุทธศักราช 2534. กรุงเทพมหานคร: บริษัทประชาชนจำกัด, 2535.
- . จินตตามณี เล่ม 1-2. พระนคร: บรรณาการ, 2514.
- . วรรณกรรมนิราศของสุนทรภู่ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร: ศิลปบรรณาการ, 2527.
- . ลิลิตพระลอ. พระนคร: ศิลปบรรณาการ, 2513.
- ศิวกานท์ ปทุมสูติ. หนึ่งทรายมณี. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, 2531.
- เศรษฐ พลอินทร์. ลักษณะคำประพันธ์ไทย. เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 235 ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2524.
- สมบัติ มหาเรศ. การประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พระธรรมจันทร์ไอสกล, 2519.
- สมพร มั่นตะสูตร. การสอนภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พีระพัฒนา, 2526.
- สมหวัง สารเกษ. เพชรคำกรอง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เรือนแก้ว, 2523.
- สิทธา พินิจกุล และคนอื่น ๆ. การเขียนและการพูด. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รวมคำแหง, 2514.
- สิทธา พินิจกุล และนิตยา กาญจนวรรณ. ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: กุศลสยามการพิมพ์, 2520.

- สิน บุญนาค. สักรวาลสุภาสิต. พระนคร: โรงพิมพ์ชัยฤทธิ, 2496.
- สุจริต เพียรชอบ. การพัฒนการสอนภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: โครงการพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกับโครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรรย์. วิธีสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- สุทธิวงศ์ พงษ์ไพบูลย์. การเขียนเรียงความและการเขียนกลอน. สงขลา: จิงจิงการพิมพ์, 2516.
- สุทธิวงศ์ พงษ์ไพบูลย์ และอุดม หนูทอง. การเขียน 1. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2531.
- สุกัญญา จันทร่เพ็ญ. "การสร้างแบบฝึกการเขียนกลอนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.
- สุจินต์ ชวนชื่น. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านฉันทลักษณ์ในการเขียนบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเรียนด้วยวิธีอนุมาณกับวิธีอุปมาน." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- เสริม พงษ์ทอง. "การใช้วรรณคดีไทยสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522.
- อังคาร กัลยาณพงศ์. กวีนิพนธ์ของอังคาร กัลยาณพงศ์. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: ศึกษิตสยาม, 2513.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2533.
- อัมพร สุขเกษม. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับร้อยกรองไทย. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2525.
- อารี รั้งสินันท์. ความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร: ธนะการพิมพ์, 2527.

- อำไพพรรณ วัฒนวิวัฒน์นารมย์. "การวิเคราะห์งานเขียนร้อยกรองภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ห้า เขตการศึกษาหนึ่ง." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
มัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 253๑.
- อนมานราชธน, พระยา. การศึกษาวรรณคดีแห่งวรรณศิลป์. กรุงเทพมหานคร: บรรณาการ,
2514.
- อุปกิตศิลปสาร, พระยา. หลักภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช,
2531.

ภาษาอังกฤษ

- Arnold, Matthew. Essays Literary and Critical. London, Dent, 1962.
- Chekeni, Ahmad Reza. "Poetry Writing in Elementary Classrooms."
Dissertation Abstracts International, 1980.
- Demetrales, Pamela. "Effects of a Musical Poems Teaching Approach
on Fifth Grade Students Attitudes Toward Poetry",
Dissertation Abstracts International, 1986.
- Dixon Diane J. "The Effect of Poetry on Figurative Language usage
in Children's Descriptive Prose Writing (Creative Writing)",
Dissertation Abstracts International, 1984.
- Finocchiaro, Mary. English as a Second Language : From Theory to
Practice. New York : Simon and Schuter, Inc., 1964.
- Guilford, Joy P. The Nature of Human Intelligence. New York :
McGrew-Hill Book Co., 1967.
- Hobbs, Jame Homer. "The Poetry - Composing Processes of Proficient
Twelfth - Grade Writers", Dissertation Abstracts
International, 1981.
- Hook, Julius N. Writing Creative. Leseington : D.C. Health and
Company, 1967.

- Jachson, Walton Seymour. "Creativity Training's Effect of Poetry Writing", Dissertation Abstracts International, 1981.
- Kenedy, Larry D. "Teaching Poetry and Prose" In Teaching the Elementary Language Arts. New York : Harper & Row Publisher, 1975.
- Kutiper, Karen Sue. "A Survey of the Adolescent Poetry Preferences of Seventh, Eighth and Ninth Graders", Dissertation Abstracts International, 1985.
- Petty, Green. "Language Workbooks and Practics Materials," Developing Language Skills in the Elementary School. New York, Allyn and Bacon, 1963. 689 p.
- Roger, G.R. "Toward a Theory of Creative," Creativity. Harmon Worth Pengvin Book Ltd., 1970.
- Smith, Frank. Writing and the Writer. New York : Holt Rinehart and Winston, 1982.
- Smith, James A. Creative Teaching of the Language Arts in the Elementary School. (Boston : Allyn and Bacon,) 1972.
- Torrance, Paul E. Guiding Creative Talent. New Jersey : Prentice Hall Inc., 1962.
- Vallette, Rebecca M. Modern Language Testing : A Handbook. New York: Harcourt Brace & World Inc., 1967.
- Waitkus, Linda. "The Effect of Poetic Writing on Transactional Writing : A Case-Study Investigation of the Writing of Three High School Seniors (Britton)," Dissertation Abstracts International, 1982.

Wallach Mechall A. and Kogan Nathan. Mode of Thinking in Young-Children. Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1965.

Walpole, Ronald E. Introduction to Statistics. New York: Mcmillan, 1974.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

อาจารย์จิราพร แดงก่อ

อาจารย์หมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนศรีอยุธยา

รองศาสตราจารย์ ทวีชัย ประกอบสุข

อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

อาจารย์ธีรนง เกิดสุคนธ์

นักวิชาการประจำวิชาภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

อาจารย์ปราณี บุญชุ่ม

ศึกษานิเทศก์วิชาภาษาไทย กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

อาจารย์อานไพพรรณ วัฒนวัฒนามย์

อาจารย์หมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนปากเกร็ด

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือ

ที่ ศธ ๐8๐6/๐1456

กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 1๐3๐๐

25 มีนาคม 2535

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสังเวช

ด้วยนางเพลินใจ พฤษชาติรัตน์ นิสิตปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "การพัฒนาความสามารถ
ในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3" ในการนี้ นิสิตมี
ความประสงค์ขอความร่วมมือจากโรงเรียนในการทดลองสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนวัดสังเวช กรุงเทพมหานคร

กองการมัธยมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า การทำวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อ
การพัฒนาคุณภาพด้านการสอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา สมควร
ให้การสนับสนุน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ด้วย
จักขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ แก้วสฤตย์)

นักวิชาการศึกษา 7 รักษาการแทน

ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา

ฝ่ายส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2828466

โทรสาร 2824๐96

ภาคผนวก ค

1. แผนการสอน
2. แบบฝึกทักษะการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนร้อยกรอง
เชิงสร้างสรรค์
4. ตัวอย่างงานเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์

1. แผนการสอนการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ มีทั้งหมด 12 แผน ดังนี้

- แผนการสอนที่ 1 เรื่อง คำสัมผัสสระและคำสัมผัสอักษร
- แผนการสอนที่ 2 เรื่อง แผนผังบังคับของกลอนสุภาพ
- แผนการสอนที่ 3 เรื่อง คำสัญลักษณ์ คำอุปมาอุปไมย และคำไวพจน์
- แผนการสอนที่ 4 เรื่อง คำบุคลาธิษฐาน คำแสดงภาพ และคำเลียนเสียง
- แผนการสอนที่ 5 เรื่อง การศึกษาแนวความคิดและการเชื่อมโยงความคิด
- แผนการสอนที่ 6 เรื่อง การเขียนกลอนจากกลุ่มคำ
- แผนการสอนที่ 7 เรื่อง การเขียนกลอนเชิงพรรณนา
- แผนการสอนที่ 8 เรื่อง การเขียนต่อบทกลอน
- แผนการสอนที่ 9 เรื่อง การเขียนบทกลอนแสดงจินตนาการจากเพลง
- แผนการสอนที่ 10 เรื่อง การเขียนบทกลอนแสดงความคิดจากสุภาษิต สำนวน
คำพังเพย
- แผนการสอนที่ 11 เรื่อง การเขียนกลอนลัทธิ
- แผนการสอนที่ 12 เรื่อง การเขียนบทกลอนแสดงความคิดเห็นจากคำ

แผนการสอนวิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเขียนร้อยกรอง

เวลา 2 คาบ

คาบที่ 1 (50 นาที)

เรื่อง คำสัมผัสสระ และคำสัมผัสอักษร

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อได้เรียนบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของร้อยกรองได้ถูกต้อง
2. อธิบายความแตกต่างระหว่างร้อยกรองกับร้อยแก้วได้
3. ต่อคำคล้องจองหรือคำสัมผัสได้
4. ต่อคำสัมผัสสระและคำสัมผัสอักษรได้
5. ยกตัวอย่างคำที่สัมผัสนอกและคำสัมผัสในได้
6. ทำแบบฝึกตอนที่ 1 แบบฝึกที่ 1 ได้ (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

เนื้อหา

การเขียนในภาษาไทยมี 2 ประเภท คือ

1. ร้อยแก้ว หมายถึง การเขียนที่ไม่มีลักษณะบังคับ จะเขียนอย่างไรก็ได้ แต่ต้องให้กลมกลืนและสละสลวย

2. ร้อยกรอง หมายถึง การเขียนที่ต้องมีลักษณะบังคับต่าง ๆ เฉพาะรูปแบบและงานนั้น ๆ มีความงดงาม ร้อยกรองของไทย ได้แก่ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย

ร้อยกรอง จะมีเสียงคำคล้องจองกันซึ่งในคำประพันธ์เรียกว่า "สัมผัส" มี 2 ชนิด

คือ

1. สัมผัสสระ คือ คำคล้องจองกันด้วยเสียงของสระเดียวกัน เช่น รี - มิ ,
รา - มา , ปู - รู เป็นต้น ส่วนคำที่มีตัวสะกด การสัมผัสสระต้องรวมไปถึงตัวสะกดด้วย
เช่น ชาติ - มาด , ดม - ชม , มิด - กิด เป็นต้น

2. สัมผัสอักษร คือ คำที่คล้องจองด้วยเสียงพยัญชนะเดียวกัน ได้แก่ คำที่ใช้พยัญชนะต้นเดียวกัน เช่น หิว - หาย , ความ - ความ หรือพยัญชนะต้นเสียงเดียวกัน เช่น สร้าง - ชิ่ง

ในการแต่งร้อยกรองจะนำสัมผัสสระ และสัมผัสอักษร มาใช้สองลักษณะ ดังนี้

1. สัมผัสใน หมายถึง สัมผัสภายในวรรคเดียวกัน จะเป็นสัมผัสสระหรือสัมผัสอักษรก็ได้ ไม่เป็นสัมผัสบังคับ แต่เป็นสัมผัสที่ช่วยเพิ่มความไพเราะยิ่งขึ้น
2. สัมผัสนอก หมายถึง สัมผัสนอกวรรค หรือสัมผัสระหว่างบท เป็นสัมผัสบังคับ และต้องเป็นสัมผัสสระเท่านั้น

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. นำเข้าสู่บทเรียนโดยครูนำภาพดอกไม้ให้นักเรียนดูแล้วช่วยกันบรรยายภาพที่เห็น ครูแต่งบรรยายภาพเดียวกันเป็นกลอนสุภาพแล้วชี้ให้นักเรียนเห็นว่าการเขียนของไทยมีสองประเภท คือ ร้อยแก้ว และร้อยกรอง
2. ให้นักเรียนอ่านออกเสียงข้อความที่บรรยายภาพทั้งสองประเภท แล้วช่วยกันอภิปรายถึงลักษณะความแตกต่างระหว่างร้อยแก้วกับร้อยกรอง
3. ให้นักเรียนสังเกตว่าร้อยกรองจะประกอบด้วยเสียงคำที่คล้องจองกันและแล้วฝึกให้นักเรียนต่อคำคล้องจองโดยการแข่งขันระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง โดยครูกำหนดคำให้กลุ่มละ 1 คำ แต่ละฝ่ายต้องต่อคำให้คล้องจองกันในเวลา 3 นาทีฝ่ายใดต่อคำได้มากและถูกต้องที่สุดถือเป็นฝ่ายชนะ
4. ครูยกตัวอย่างกลอนสุภาพ 1 บท ให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกันแล้วช่วยกันยกคำที่คล้องจองกันเขียนไว้บนกระดานดำ ครูอธิบายถึงคำคล้องจองซึ่งในคำประพันธ์เรียกว่า "การสัมผัส" มี 4 ลักษณะ คือ สัมผัสสระ สัมผัสอักษร สัมผัสใน และสัมผัสนอก โดยให้นักเรียนสังเกตคำคล้องจองที่ช่วยกันยกคำออกมาประกอบความเข้าใจเกี่ยวกับสัมผัสแต่ละลักษณะ
5. ครูแสดงแถบประโยคให้นักเรียนหาคำมาเติมในช่องว่างเพื่อให้สัมผัสสระ หรือสัมผัสอักษรกับคำที่กำหนด และยกตัวอย่างคำสัมผัสในและสัมผัสนอก
6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่เรียน
7. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดตอนที่ 1 แบบฝึกที่ 1 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิตัวอย่างกลอนสุภาพ
2. เกม "ต่อคำคล้องจอง"
3. แถบประโยค
4. แบบฝึกตอนที่ 1 แบบฝึกที่ 1 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

การประเมินผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
  2. สังเกตความสนใจ
  3. ตรวจสอบความถูกต้องจากการทำแบบฝึกตอนที่ 1 แบบฝึกที่ 1 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)
-

แผนการสอนวิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คาบที่ 2 (50 นาที)

เรื่อง แผนผังบังคับของกลอนสุภาพ

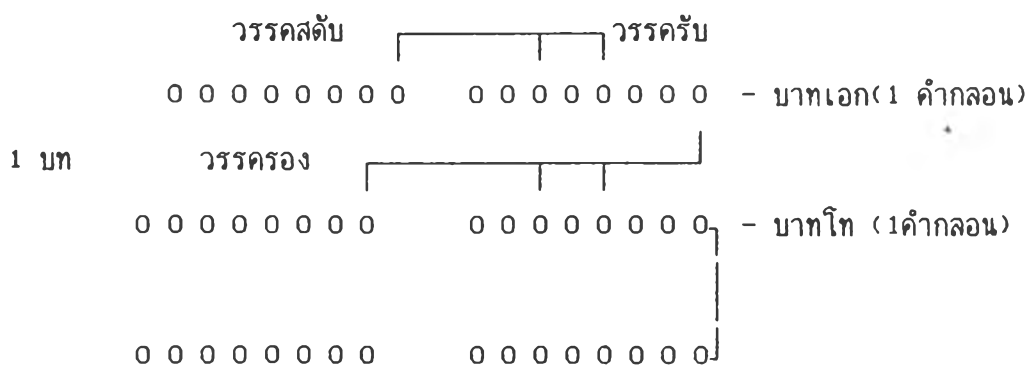
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อได้เรียนบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. บอกลักษณะข้อบังคับของกลอนสุภาพได้ถูกต้อง
2. ยกตัวอย่างกลอนสุภาพที่ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ได้
3. เรียบเรียงวรรคของกลอนสุภาพที่วางสลับกันให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ได้
4. บอกเสียงวรรณยุกต์คำสุดท้ายที่นิยมแต่งในแต่ละวรรคได้
5. ทำแบบฝึกตอนที่ 1 แบบฝึกที่ 2 ได้ (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

เนื้อหา

แผนผังบังคับของกลอนสุภาพ

คณะ บทหนึ่งมี 2 คำกลอน คำกลอนแรกเรียกว่า บาทเอก คำกลอนหลัง เรียกว่า บาทโท บาทหนึ่งมี 2 วรรค วรรคหนึ่งอาจจะมีคำได้ตั้งแต่ 7-9 คำ แต่ดีที่สุด 8 คำ เรียกวรรคสดับ วรรครับ วรรครอง และวรรคส่ง ตามลำดับ

สัมผัส คำสุดท้ายของวรรคส่งสัมผัสกับคำที่ 3 ของวรรครับแต่อาจจะส่งสัมผัสในคำที่ 1, 2, 4 และ 5 ก็ได้ แต่ที่นิยมคือคำที่ 3 คำสุดท้ายของวรรครับส่งสัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรครอง และคำสุดท้ายของวรรครองส่งสัมผัสกับคำที่ 3 แต่อาจจะส่งสัมผัสในคำที่ 1, 2, 4, 5 ก็ได้แต่ที่นิยม คือ คำที่ 3 ของวรรคส่ง และคำสุดท้ายของวรรคส่งส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรครับในบทต่อไป

การแต่งกลอนสุภาพที่ไพเราะสละสลวยนั้น นอกจากจะแต่งถูกต้องตามฉันทลักษณ์แล้วต้องมีสิ่งอื่นมาประกอบให้กลอนนั้นไพเราะอีกด้วย สิ่งที่ควรคำนึงถึงคือสัมผัสใน และการใช้เสียงวรรณยุกต์

สัมผัสในที่นิยมกันแพร่หลาย คือ สัมผัสในตามแบบฉบับของสุนทรภู่โดยในแต่ละวรรคจะมีสัมผัสในอยู่ 2 คู่จะเป็นสัมผัสสระหรือสัมผัสอักษรก็ได้ซึ่งวางตำแหน่งจังหวะสัมผัส

เสียงวรรณยุกต์ กลอนสุภาพนิยมใช้เสียงวรรณยุกต์เพื่อเพิ่มความไพเราะในบทกลอนมีดังนี้

1. คำสุดท้ายของวรรคส่ง นิยมใช้เสียงวรรณยุกต์จัตวา เอก โท และตรี ไม่นิยมใช้เสียงสามัญ
2. คำสุดท้ายของวรรครับนิยมใช้เสียงจัตวา โท ห้ามใช้เสียงสามัญและตรี
3. คำสุดท้ายของวรรครองนิยมใช้เสียงสามัญและตรี ไม่นิยมใช้เสียงจัตวา เอก และโท
4. คำสุดท้ายของวรรคส่งนิยมใช้เสียงสามัญและตรี ห้ามใช้เสียงจัตวา

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. นำเข้าสู่บทเรียนโดยครูแจกเนื้อเพลง "คำมั่นสัญญา" ให้นักเรียนร้องเพลงตามครูและร้องซ้ำพร้อมกันอีก 1 ครั้ง
2. ให้นักเรียนสังเกตลักษณะการแต่งเพลงนี้เพื่อโยงไปสู่การแต่ง "กลอนสุภาพ" พร้อมกับอธิบายถึงความสำคัญของกลอนสุภาพ จากนั้นครูแสดงแผนภูมิแผนผังบังคับของกลอนสุภาพ 2 บท บนกระดานดำมาอธิบายประกอบความเข้าใจ
3. ให้นักเรียนบอกลักษณะบังคับของกลอนสุภาพจากเพลง "คำมั่นสัญญา"

4. ให้นักเรียนยกตัวอย่างกลอนสุภาพที่ถูกต้องตามฉันทลักษณ์โดยค้นคว้าจากหนังสือ กัณท์สัมพันธ์ เล่ม 3
5. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความไพเราะของบทกลอนโดยการเพิ่มสัมผัสในและการใช้เสียงวรรณยุกต์ในคำสุดท้ายของแต่ละวรรคพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบจากเพลง "คำมั่นสัญญา" ครูร่วมให้คำอธิบายเพิ่มเติม
6. ครูเขียนวรรคของกลอนสุภาพ 4 วรรคบนกระดานโดยวางสลับกันแล้วให้นักเรียนช่วยกันเรียบเรียงใหม่ให้ถูกต้องตามลักษณะบังคับของกลอนสุภาพหลังจากนั้นครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แข่งขันการต่อแถบประโยค ซึ่งแบ่งออกเป็นวรรค ๆ บรรจบอยู่ในของกลุ่มใดทำเสร็จเร็วและถูกต้องถือเป็นผู้ชนะและให้นักเรียนอ่านออกเสียงกลอนสุภาพที่ได้เรียบเรียงไว้แล้ว
7. ทบทวนแผนผังบังคับของกลอนสุภาพโดยการซักถามและให้นักเรียนทำแบบฝึกตอนที่ 1 แบบฝึกที่ 2 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิ "แผนผังบังคับของกลอนสุภาพ"
2. เนื้อเพลง "คำมั่นสัญญา"

เพลงคำมั่นสัญญา

	จากนิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณี
ถึงม้วยดินสิ้นฟ้า มหาสมุทร	ไม่สิ้นสุดความรักสมัครสมาน
แม้อยู่ในใต้หล้าสุธาธาร	ขอบบพานนิศवासไม่คลาดคลา
แม้เนื้อเย็นเป็นห้วงมหรณพ	นี่ขอบบศรีสวัสดิ์เป็นมัจฉา
แม้เป็นบัว ตัวนี่เป็นภุมรา	เซยพกาโกสุมปทุมทอง
เจ้าเป็นถ้ำอำไพ ขอให้พี่	เป็นราชสีห์สมสู่เป็นคู่สอง
จะติดตามทราวมสงวนนวลละออง	เป็นคู่ครองนิศवासทุกชาติไป

3. เกมการต่อแถบประโยค
4. แบบฝึกตอนที่ 1 แบบฝึกที่ 2 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

การประเมินผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตความสนใจ
3. ตรวจสอบความถูกต้องจากการทำแบบฝึกตอนที่ 1 แบบฝึกที่ 2 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

แผนการสอนวิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง ความรู้และการเลือกใช้ถ้อยคำในบทร้อยกรอง เวลา 2 คาบ

คาบที่ 1 (50 นาที)

เรื่อง คำสัญลักษณ์ และอุปมาอุปไมย และคำไวพจน์

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อได้เรียนบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของคำสัญลักษณ์ คำอุปมาอุปไมย และคำไวพจน์ได้ถูกต้อง
2. อธิบายความหมายของคำสัญลักษณ์ หรือคำอุปมาอุปไมยได้ถูกต้อง
3. เลือกคำที่เหมาะสมเติมลงในช่องว่างของบทกลอนที่กำหนดให้ได้
4. ทำแบบฝึกตอนที่ 2 แบบฝึกที่ 1 ได้ (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

เนื้อหา

ถ้อยคำเป็นสื่อแห่งความคิดเมื่อนำถ้อยคำที่เลือกสรรดีแล้วมาเรียงกันไว้ในตำแหน่งที่ถูกต้องตามระเบียบของภาษาก็จะมีความหมาย การสื่อสารก็จะเกิดขึ้นได้ระหว่างกวีซึ่งเป็นผู้ส่งสารกับผู้อ่านซึ่งเป็นผู้รับสาร

สัญลักษณ์ หมายถึง เครื่องหมายที่แสดงภาพแห่งความรู้สึกนึกคิด การใช้สัญลักษณ์ก็เพื่อที่จะให้ข้อความที่พรรณานั้น มีความไพเราะ มีชีวิตชีวา หลีกเลี่ยงการใช้คำซ้ำ ช่วยให้เกิดความเข้าใจความหมายของสิ่งที่ป็นนามธรรมได้ดีขึ้น ตัวอย่าง แก้ว หมายถึง ความดี ความงาม สีดำ เป็นเครื่องหมายแห่งความตาย ความทุกข์ ความผิดหวัง

ตัวอย่างบทร้อยกรองที่ใช้สัญลักษณ์

ตั้งราชหงส์ปีกหักตกปลักหนอง   กาแกก็จะแซ่ช่องเข้าสาตไล่

(มหาเวสันดร, 2504: 478)

หงส์ เป็นสัญลักษณ์ของ ผู้มีสกุลสูง

กา เป็นสัญลักษณ์ของ ผู้มีสกุลต่ำ

หมายความว่า เมื่อพระเจ้ากรุงสุยขับไล่พระเจ้าเวสันดรไปจากเมืองแล้ว บรรดาเสนา
ข้าราชการอาจจะคิดร้าย เพราะพระเจ้ากรุงสุยทรงพระชราแล้ว จึงเหมือนราชหงส์ปีกหัก
อุปมาอุปไมย หมายถึง การนำสิ่งที่มีลักษณะเหมือนกันมาเปรียบเทียบกันโดยนำ
สิ่งที่เคยรู้จักมาแล้วใช้ป็นสิ่งเชื่อมความคิด หรือเป็นการช่วยให้ผู้อ่านเห็นตามสิ่งที่พูดได้
ชัดเจนขึ้น

การเปรียบเทียบแบบนี้มักใช้คำเชื่อม เหมือน ดุจ ราวกับ ปาน ประดุจ ประหนึ่ง
เป็นต้น เช่น ร้อนเหมือนไฟ เย็นเหมือนน้ำแข็ง ชนราวกับสิง

ตัวอย่าง ได้ฟังบาทบงส์พระทรงเดช ดั่งฉัตรแก้ว กั้นเกศเกศิ

(อิเหนา, 2506: 1170)

คำไวพจน์ คือคำที่มีรูปต่างกันแต่มีความหมายคล้ายกัน เช่น ช่าง คำไวพจน์ กริ
กริน คช คชสาร นาคินทร์ นาค สาร หัตถิ โอยรา

ตัวอย่าง บทร้อยกรอง

เฝ้าแหงนดูดวง แฉะแฉะแจ้งพักตร์ เห็นจันทร์ชักรถร้อนเวหาเห็น
ดูดวงเดือนเหมือนชื่อรื้อเผอิญ ระกำเดินที่จะเก็บประกอบกลอน

(นิราศพระบาท, 2503: 21)

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักเรียนดูภาพ ภูเขา พระอาทิตย์ แล้วให้นักเรียน
บอกความหมายของภาพ หลังจากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติมพร้อมยกตัวอย่างประกอบความ
เข้าใจเพื่อเชื่อมโยงไปสู่การศึกษาเรื่องคำ และการใช้ถ้อยคำในบทร้อยกรอง พร้อมกับอธิบาย
ถึงความสำคัญของคำ

2. ครูแจกเอกสารประกอบการเรียนเรื่อง คำสัญลักษณ์ คำอุปมาอุปไมย และคำ
ไวพจน์ให้นักเรียนอ่าน และอธิบายเพื่อเติมในสิ่งที่นักเรียนไม่เข้าใจ

3. ครูยกตัวอย่างกลอนสุภาพ 1 บท แล้วให้นักเรียนสังเกตว่ากลอนสุภาพบทนี้มี
การใช้ถ้อยคำเป็นอย่างไรบ้างและให้นักเรียนอ่านออกเสียงทำนองเสนาะ

"พระโหยหวนครวญเพลงวังเวงจิต ให้คนคิดถึงถิ่นถวิลหวัง
ว่าจากเรือนเหมือนนงมาจากวัง อยู่ข้างหลังก็จะแลชะแฉะคอย"

4. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปใจความของบทประพันธ์ พร้อมกับอธิบายความหมายของถ้อยคำอุปมาอุปไมยในกลอน

5. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม หลังจากนั้นครูแจกบัตรคำกลุ่มละ 3 แผ่นแล้วให้นักเรียนช่วยกันเติมคำที่มีความหมายเหมือนกับคำที่กำหนดให้ เช่น

ท้องฟ้า เวหา เวหน นภลัย โปยม นภา คัคณานต์ ทิฆัมพร ฯลฯ

6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียนอีกครั้งหนึ่ง

7. ให้นักเรียนทำแบบฝึกตอนที่ 2 แบบฝึกที่ 1 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. รูปภาพ
2. บัตรคำ
3. เอกสารประกอบการเรียน
4. แบบฝึกตอนที่ 2 แบบฝึกที่ 1 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

การประเมินผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตความสนใจ
3. ตรวจสอบความถูกต้องจากการทำแบบฝึกตอนที่ 2 แบบฝึกที่ 1 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

แผนการสอนวิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คาบที่ 2 (50 นาที)

เรื่อง คำบุคลาธิษฐาน คำแสดงภาพ และคำเลียนเสียง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อได้เรียนบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของคำเลียนเสียงธรรมชาติ คำแสดงภาพ และคำบุคลาธิษฐาน
ได้ถูกต้อง
2. ยกตัวอย่างคำบุคลาธิษฐาน คำแสดงภาพ และคำเลียนเสียงธรรมชาติได้ถูกต้อง
3. ทำแบบฝึกตอนที่ 2 แบบฝึกที่ 2 ได้ (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

เนื้อหา

บุคลาธิษฐาน คือ การกล่าวสมมติให้สิ่งต่าง ๆ มีกิริยาอาการอย่างมนุษย์ เป็น
การเขียนที่มุ่งจะสร้างเรื่องราวธรรมดาให้น่าสนใจมีชีวิตชีวา เช่น

“เอื้องตาเห็นยิ้มเพราะเบาสบาย   ล้อใบพายให้แย้มดอกบอกความรัก”

“เจ้าปลาปูกู๋หอยพลอยร้องเพลง   แสนวังเวงจักรวาลนานหวาดไหว
เสียงดวงดาวร่ำร้องพิริ้นไโร   ว่าดวงใจคร่ำครวญคิดถึงเธอ”

คำแสดงภาพ คือ คำที่ขยายความแล้วทำให้ผู้อ่านเห็นภาพหรือกิริยาอาการและให้
ความรู้สึกชัดเจน เช่น

แสงแดดกระทบผิวน้ำ   หยากไยระโยงระยง   ซุงลอยเปะปะ   เป็นต้น

ตัวอย่างบทร้อยกรอง

ตอนหนึ่งในนิราศเมืองเพชร   สุนทรภู่ได้จำแนกวรรณอกตามขนาดต่าง ๆ กัน
ตั้งแต่ตัวใหญ่ไปหาตัวเล็กตามลำดับ คือ

"เวทนาวานรอ่อนน้อยน้อย   กระจ้อยร่อยกระจิดจิดจิดจิว"

(สุนทรภู่, 2499: 172)

ตอนสุนทรภู่เดินทางไปเมืองแกลง ได้บรรยายอาการของதாகัดคนไว้เป็นขั้นตอน
เห็นภาพพจน์ตามลำดับ คือ

"กระโดดเผาเกาะผับกระหยับคืบ   ถีบกระทิมมีใครหลุดสุดแสง
ปลดที่ตีนติดธาระอาแรง   ทั้งขาแข้งเลือดโชมชะโลมไป"

(สุนทรภู่, 2499: 49)

เลียนเสียง คือ การนำเสียงที่ได้ยินตามธรรมชาติมาใช้บรรยายให้เกิดมโนภาพ
เพื่อให้ไพเราะน่าฟังขึ้น เช่น

เสียงกบร้องแอ็บ ๆ   ลมพัดหวิวหวิว   เด็กหัวเราะคิกคัก   เป็นต้น
ตัวอย่างบทร้อยกรอง

บัดเดี้ยดังหึ่งหึ่งวังเวงแว่ว   สะดุ้งแล้วเหลียวแลชะเง้อหา
เห็นโยคีที่รุ่งนุ่งออกมา   ประคองพาขึ้นไปจนบนบรรณต

(พระอภัยมณี, 2505: 381)

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. นำเข้าสู่บทเรียนโดยการเล่นเกมส์ "ใบ้คำเลียนแบบ" ให้นักเรียนแบ่งเป็น
2 ทีม ทีมละ 2 คน ครูแจกบัตรคำที่เขียนคำเรียบริ้อยแล้วให้นักเรียนทั้ง 2 ทีมโดยนักเรียน
คนที่ถือบัตรคำจะเป็นคนใบ้คำ และให้นักเรียนอีกคนเป็นผู้ทายและออกเสียงคำเลียนเสียง
ของคำในบัตรคำภายในเวลา 1 นาที ให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มผลัดกันเล่นเกม ทีมใดทายได้
มากที่สุดจะเป็นทีมชนะ

2. ให้นักเรียนออกมาแสดงอิริยาบถต่าง ๆ เช่น เดิน ริ่ง หัวเราะแล้วให้
นักเรียนสังเกตลักษณะท่าทางว่าเป็นอย่างไร แล้วครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการแสดงอิริยาบถ
ของนักเรียน เช่น เดินแบบไหน ริ่งอย่างไร หัวเราะแบบไหน

3. ให้นักเรียนดูภาพสัตว์ แล้วครูถามนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะหรือสภาพของสัตว์
ว่าเป็นอย่างไร หลังจากนั้นครูเรียบเรียงถ้อยคำที่นักเรียนพูดมา เขียนเป็นบทกลอนให้นักเรียน
อ่านพร้อมกัน

4. ครูนำนักเรียนอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นเรื่องคุณค่าของคำและการรู้จักเลือกใช้ถ้อยคำในบทร้อยกรองซึ่งจะทำให้บทประพันธ์มีสุนทรียภาพ หลังจากนั้นให้นักเรียนยกตัวอย่างคำจากหนังสือเรียนภาษาไทย
5. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่เรียนหลังจากนั้นให้นักเรียนร้องเพลง "คำ"
6. ให้นักเรียนทำแบบฝึกตอนที่ 2 แบบฝึกที่ 2 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

สื่อการเรียนการสอน

1. เกม "ไปคำเลียนแบบ"
2. เพลงการใช้คำ

เพลง การใช้คำ

เนื้อร้อง เพลินใจ พงศชาติรัตน์	ทำนอง รำวง
ถ้าหากอยากเป็นกวี	จะต้องมีความรู้เรื่องคำ
<u>ไวพจน์</u> นี้หนูควรจำ (ซ้ำ)	เช่นว่า คำคดี โสสม จันทร
<u>อีกคำ</u> เลียนเสียง	ฟ้าผ่าเปรี้ยง ก็ใช้จอมขวัญ
<u>สัญลักษณ์</u> คำแทนเช่นกัน (ซ้ำ)	เช่นสวรรค์ แทนความสุขเอย
<u>อุปมาอุปไมย</u>	เช่นเขาไวเหมือนปรอทจริงเอย
แสดงภาพให้ภาพชัดเลย (ซ้ำ)	เช่น ชุงเจ้าเอ๋ยลอยเปะปะไป
บุคลาธิษฐาน	เช่นหน้านั้นหัวเราะชอบใจ
ถ้อยคำนั้นมากมาย (ซ้ำ)	จงเลือกใช้เหมาะสมเอย

3. แบบฝึกตอนที่ 2 แบบฝึกที่ 2 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

การประเมินผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
2. การสังเกตความสนใจ
3. ตรวจสอบความถูกต้องจากการทำแบบฝึกตอนที่ 2 แบบฝึกที่ 2 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

แผนการสอนวิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง การศึกษาแนวความคิดและการเชื่อมโยงความคิด   เวลา 1 คาบ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อได้เรียนบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถ

1. อธิบายความหมายของ "แนวความคิด" ได้ถูกต้อง
2. บอกแนวความคิดของบทร้อยกรองที่กำหนดได้
3. บอกสาระสำคัญของบทร้อยกรองที่กำหนดได้
4. เขียนกลอนเชื่อมโยงความคิดจากคำหรือภาพที่กำหนดให้ได้
5. ทำแบบฝึกตอนที่ 3 ได้ (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

เนื้อหา

แนวความคิด คือ ความคิดของกวีที่กำหนดไว้ก่อนลงมือเขียนงาน แนวความคิดจะสะท้อนให้เห็นความคิด จินตนาการ และทรรศนะของกวีที่ต้องการจะถ่ายทอดความคิดนั้น ๆ ให้ผู้อ่านได้ทราบ

การเขียนบทร้อยกรองในปัจจุบันนิยมเขียนสั้น ๆ ประกอบ 5-12 บท การเขียนมีแนวความคิดต่าง ๆ ได้แก่

1. เกี่ยวกับความรัก เป็นความรักประเภทต่าง ๆ เช่น ความรักต่อเพื่อนมนุษย์ชาติ ศาสนา ความรักระหว่างพ่อแม่ที่มีต่อลูก ความรักของหนุ่มสาว ตลอดจนการกล่าวถึงความสุขหรือความทุกข์ ผิดหวังอันเนื่องมาจากความรัก
2. เกี่ยวกับความสวยงามของธรรมชาติ เช่น ป่า เขา แม่น้ำ ดอกไม้ ฯลฯ สอดแทรกกับอารมณ์รู้สึกของผู้เขียนด้วย
3. เกี่ยวกับสภาพสังคม การเมือง เหตุการณ์ปัจจุบันต่าง ๆ
4. เกี่ยวกับการประชดประชันเสียดสีสังคม มักกล่าวถึงการคอร์รับชั่นของนักการเมือง สถานที่แร้นแค้นของชนบท สภาพของธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลง ตลอดจนการมองค่าของคน

5. เกี่ยวกับปลุกปลอบใจ ให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึกร่วมในเรื่องอย่างใดอย่างหนึ่งหรือปลอบใจให้เกิดมีพลังใจ ที่จะต่อสู้ความทุกข์คือ ความลำบากยากแค้นอุปสรรคในชีวิต
6. เกี่ยวกับการจรรโลงสังคม มักกล่าวถึงความรัก ความกรุณา ความมีน้ำใจ ความละเอียด การรู้จักให้อภัยซึ่งกันและกัน ตลอดจนความคิดที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น
7. เกี่ยวกับด้านปรัชญา มักกล่าวถึงแง่คิดที่ลึกซึ้งให้คติเตือนใจแก่ชีวิตมนุษย์และให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติให้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. นำเข้าสู่บทเรียนโดยการเล่นเกม "กลอนพาสงูก" ให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม จำนวนเท่า ๆ กัน ครูแจกแถบประโยคที่เตรียมไว้ให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม จำนวน 8 แผ่น แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มละ 2 คน หลังจากนั้น ครูเปิดเทปทำนองเสนาะให้ฟัง 1 รอบ แล้วให้นักเรียน 2 คน ช่วยกันเรียบเรียงบทกลอน พร้อมทั้งบอกแนวความคิดของบทกลอนกลุ่มใดเรียบเรียงวรรคของกลอนได้เร็วถูกต้อง พร้อมทั้งบอกแนวความคิดของบทกลอนได้ถูกต้องด้วยจะเป็นฝ่ายชนะ
2. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับแนวความคิดและสาระสำคัญของกลอน
3. ครูอธิบายความหมายของแนวความคิดพร้อมกับยกตัวอย่างประกอบความเข้าใจ
4. ครูติดบัตรคำ คำว่า "ครู" บนกระดานดำ แล้วครูถามนักเรียนว่าเมื่ออ่านคำนี้แล้วนักเรียนคิดถึงอะไรบ้าง
5. ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นหลังจากนั้นครูสรุปสิ่งที่นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเป็นคำจำนวน 4 คำ
6. ให้นักเรียนทุกคนช่วยกันแต่งกลอนโดยใช้คำที่ครูช่วยสรุปจำนวน 4 คำนั้นมาแต่งกลอนเชื่อมโยงคำให้มีความสัมพันธ์กันจำนวน 1 บท
7. ให้นักเรียนแต่ละคนอ่านผลงานของตนเองหน้าชั้นเรียน แล้วครูกับนักเรียนช่วยกันวิเคราะห์แนวความคิดและสาระสำคัญที่ได้จากกลอน -
8. ให้นักเรียนทำแบบฝึกตอนที่ 3 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

สื่อการเรียนการสอน

1. เกม "กลอนพาสุนัข"
2. แถบประโยค
3. แบบฝึกตอนที่ 3 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)
4. เทปบันทึกเสียง

การประเมินผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตความสนใจ
3. ตรวจสอบผลงานรายบุคคล
4. ตรวจสอบความถูกต้องจากการทำแบบฝึกตอนที่ 3 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

แผนการสอนวิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง การเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์

เวลา 7 คาบ

คาบที่ 1 (50 นาที)

เรื่อง การเขียนกลอนจากกลุ่มคำ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อได้เรียนบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถ

1. แสดงความคิดจากกลุ่มคำที่กำหนดให้ได้
2. เขียนกลอนสุภาพจากกลุ่มคำที่กำหนดให้ได้
3. ทำแบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 1 ได้ (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

เนื้อหา

การเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ คือ การเขียนที่นำคำมาเรียบเรียงขึ้นตามรูปแบบฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์นั้น ๆ ผู้เขียนจะต้องประมวลความรู้สีกนึกคิดและประสบการณ์ที่มีอยู่เขียนเป็นจินตนาการถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์ ความรู้สึกอารมณ์ และเจตนาของผู้เขียนในลักษณะที่แปลกใหม่ น่าสนใจชวนให้เพลิดเพลินมีคุณค่าต่อตนเองและสังคม

การเขียนกลอนจากกลุ่มคำ คือ การแต่งบทกลอนโดยผูกความคิดจากกลุ่มคำที่กำหนดให้เป็นการแสดงความคิด ผูกเรื่องอย่างอิสระโดยมีกลุ่มคำที่กำหนดให้เป็นแกนซึ่งกลุ่มคำที่กำหนดให้จะมีตั้งแต่ 2 คำขึ้นไป และอาจมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ก็ได้ ผู้แต่งสามารถนำมาแต่งเป็นบทกลอนเป็นเรื่องราวแสดงความคิดอย่างไรก็ได้และจะเรียงลำดับคำใดไว้ก่อน หลัง และจัดไว้ส่วนใดของบทกลอนก็ได้เช่นกัน แต่ให้มีคำที่กำหนดครบทุกคำเท่านั้น

ตัวอย่าง "หนังสือ ดอกไม้ สายน้ำ"

หนังสือดอกไม้เป็นนิยาย	ซึ่งจักอาจหลอนเราทั้งเข้าคำ
หนังสือตีพิมพ์เพลงเปล่งลำนำ	เป็นแผนพร้าเทียนพร่างส่องกลางใจ
ดอกไม้สวยรายสีมีกลิ่นหอม	ย่อมจักย่อมจิตระทดให้สดใส
เมื่อไม้สีกลิ่นสีสิ่งทีไร	จะดอมได้ก็แต่ชำระกำกรม
สายน้ำเหนือเมื่อบ่ามาหน้าน้ำ	ก็ชุ่มน้ำชื่นชื่นคลายชื่นชม
แต่น้ำกว้างกลางทะเลทั้งคลื่นลม	รักจะชมมักจะชำระกำทรวง

(ประยอม ชองทอง, 2513: 21)

กิจกรรมการเรียนการสอน

- นำเข้าสู่บทเรียนโดยครูยกตัวอย่างงานเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์เรื่อง "หนังสือ ดอกไม้ สายน้ำ" ของประยอม ชองทอง ให้นักเรียนอ่านออกเสียงทำนองเสนาะ
- ครูนำนักเรียนอภิปรายถึงลักษณะของการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ แล้วให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างงานเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์จากหนังสือทักษะสัมพันธ์
- ครูชี้แนะให้นักเรียนสังเกตกลุ่มคำที่ขีดเส้นใต้ในบทประพันธ์ของประยอม ชองทอง ในด้านการผูกเรื่อง เชื่อมโยงกลุ่มคำและการแสดงความคิดถ่ายทอดเป็นกลอนสุภาพ หลังจากนั้นครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย
- ครูติดบัตรคำให้นักเรียนพิจารณา ได้แก่ คำว่า สายน้ำ ต้นไม้ ความเย็น และความทุกข์
- ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำหลังจากนั้นแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มกลุ่มละ 5 คน แล้วให้นักเรียนเขียนเรียบเรียงถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์เป็นกลอนสุภาพให้มีกลุ่มคำที่กำหนดด้วยจำนวน 1 บท แล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอ่านบทกลอนที่แต่ง
- ครูอธิบายเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนร้อยกรองแก่นักเรียน ดังนี้ แนวความคิด 3 คะแนน การลำดับเนื้อหา 2.5 คะแนน ฉันทลักษณ์ 1 คะแนน การใช้ภาษา 2.5 คะแนน และกลไกประกอบการเขียน 1 คะแนน รวม 10 คะแนน จากนั้น ครูและนักเรียนช่วยกันให้คะแนนแต่ละกลุ่ม แล้วครูสรุปผลการให้คะแนน
- ให้นักเรียนทำแบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 1 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

สื่อการเรียนการสอน

1. ตัวอย่างงานเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์
2. บัตรคำ
3. แบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 1 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

การประเมินผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตความสนใจ
3. ตรวจสอบความถูกต้องจากการทำแบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 1 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

แผนการสอนวิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คาบที่ 2 (50 นาที)

เรื่อง การเขียนกลอนเชิงพรรณนา

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อได้เรียนบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของการพรรณนาได้ถูกต้อง
2. ยกตัวอย่างบทกลอนเชิงพรรณนาได้
3. เขียนกลอนเชิงพรรณนาตามที่กำหนดให้ได้
4. ทำแบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 2 ได้ (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

เนื้อหา

การพรรณนา คือ การเขียนถ่ายทอดสิ่งที่ตนสังเกตและประทับใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งไปสู่ผู้อ่าน ผู้เขียนจะต้องสอดแทรกหรือใส่อารมณ์ ความรู้สึกเพื่อให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตามไปด้วย การเขียนพรรณนานั้นมักเขียนถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก การชมความงามของสถานที่ บุคคลและธรรมชาติ มีหลักในการเขียนดังนี้

1. สร้างมโนภาพให้ชัดเจนก่อนเขียน
2. ใช้ภาษาให้ตรงความรู้สึก และปรุงแต่งถ้อยคำสำนวนให้ไพเราะ
3. เลือกเฉพาะส่วนที่จำเป็นขึ้นมาพรรณนา แต่ต้องพรรณนาให้ละเอียดพอที่จะทำ
ให้ผู้อ่านมองเห็นภาพและเกิดอารมณ์คล้อยตามได้

ตัวอย่าง บทกลอนเชิงพรรณนา

ทะเลไทย

ทะเลไทยใสสวยด้วยธรรมชาติ	มีทรายหาดป่าชายเลนเป็นของขวัญ
เกาะใหญ่น้อยลานตาสารพัน	ในน้ำนั้นมีปูปลามาให้ยล
ใต้น้ำใสปะการังสีมีเป็นสวน	งามหลากล้วนจริงใจให้ลงน
ท่องเที่ยวชมทะเลไทยหลายกลุ่มคน	ทุกแห่งหนงามดประทับใจ
ทะเลไทยสมบัติไทยในวันนี้	ยังคงมีสีสังงามสดใส
เป็นภาพนิมน์สลักซึ่งตรึงฤทัย	ขอชวนให้ชมรักษันรินดร

(พูน เกษจำรัส, 2534: 1)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. นำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักเรียนดูภาพธรรมชาติ แล้วให้นักเรียนช่วยกันพูดบรรยายธรรมชาติ
2. ครูติดบทกลอนพรรณนาธรรมชาติบนกระดานดำและให้นักเรียนอ่านพร้อม ๆ กัน
3. ครูให้นักเรียนอภิปรายถึงความหมายของการพรรณนาให้นักเรียนฟังพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบความเข้าใจ หลังจากนั้นให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยแล้วครูอธิบายเพิ่มเติม
4. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างบทกลอนเชิงพรรณนาจากหนังสือทักษะสัมพันธ์และบทกวีนิพนธ์ แล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียง
5. ให้นักเรียนเลือกภาพที่ตนเองชอบอาจจะให้ภาพธรรมชาติ บุคคล หรือสถานที่คนละ 1 ภาพ หลังจากนั้นให้นักเรียนแต่งกลอนพรรณนาภาพความยาว 1 บท
6. ครูตรวจผลงานของนักเรียนและคัดเลือกผลงานที่ดีของนักเรียนออกมาอ่านให้นักเรียนฟัง
7. ให้นักเรียนทำแบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 2 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. รูปภาพธรรมชาติ
2. แผนภูมิประโยคบทกลอน

3. รูปถ่ายที่ครูนำมาให้นักเรียนเลือก
4. แบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 2 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)
5. ตัวอย่างบทกลอนพรรณนาธรรมชาติ

บทกลอนพรรณนาธรรมชาติ

ตะวันยอแสงระยับกับยอดไม้	ลมแผ่วไล่ระบายปามาอ่อนอ่อน
ใบไม้ร่วงลอยนวลวิวซบซ่าน	บ้างหมุนร้อนเรื่อยกว้างอยู่กลางลม
ผีเสื้อผ่นกระพือปีกอีกซ้ำซ้ำ	เกาะสง่าสงบนานกลางลานร่ม
หม่อมด้าขยันเดินยังเดินงม	กลีบดอกไม้เคลื่อนถมที่กลางดิน

การประเมินผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตความสนใจ
3. ตรวจผลงานรายบุคคล
4. ตรวจสอบถูกต้องจากการทำแบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 2 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

แผนการสอนวิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คาบที่ 3 (50 นาที)

เรื่อง การเขียนต่อบทกลอน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อได้เรียนบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถ

1. พูดบรรยายแสดงความคิดต่อจากบทกลอนที่กำหนดให้ได้
2. เขียนกลอนสุภาพต่อจากบทกลอนที่กำหนดให้ได้
3. ทำแบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 3 ได้ (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

เนื้อหา

การเขียนต่อบทกลอนเป็นการเขียนแสดงความคิดให้ต่อเนื่องและสัมพันธ์กับบทกลอนที่กำหนดให้สั้น ๆ โดยมีทั้งให้เติมกลอนบทแรก ตอนกลาง และตอนจบ

ตัวอย่าง

1.

ใ้อัยามเย็นอัสดงทอแสง
 รัตมีแดงวาทาพาดเวหน
 ลมพัดนลิวโบไม้ลอยเวียนวน
 งามนำยลธรรมชาติรอบรอบกาย
เสียงบรรเลงแว่วแว่วไผ่ผสาน
กล่อมขับชานอ่อนหวานทุกซึ่สลาย
สายที่ดุจแก้วแววประกาย
สุรีย์ฉายงามยิบยับจับใจจริง
2.

อันความเพียรเป็นแนวทางความสำเร็จ
 งานจะเสร็จลุล่วงควรชยัน
กิจทุกอย่างจักเสร็จอยู่คู่กัน

จงมุ่งมั่นฝ่าฟันขวากหนามไป
หากแม่มีอุปสรรคจักต้องสู้
นำไปสู่สู่ทางอันสดใส
 อนาคตรุ่งเรืองและก้าวไกล
 สู้หลักชัยในชีวิตด้วยความเพียร

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. นำเข้าสู่บทเรียนโดยการเล่นเกมน "นักกลอนใบ้" ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน แล้วให้นักเรียนในกลุ่มแต่ละคนเขียนกลอนคนละหนึ่งวรรคให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กันโดยไม่พูดกันหรือปรึกษากัน ภายในเวลา 4 นาที กลุ่มใดเขียนได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพและมีใจความต่อเนื่องกันดีที่สุดจะเป็นฝ่ายชนะ

2. ครูอธิบายการเขียนต่อบทกลอนพร้อมกับยกตัวอย่างประกอบความเข้าใจให้นักเรียนฟัง

3. ครูเขียนกลอนสุภาพจำนวน 1 บทบนกระดานดำดังนี้

เมืองสยาม

"เมืองสยามงามเหมือนเล่นลอยฟ้า พระปราสาทปราสาทแก้วแพรวสถาน
 เกิดแต่เพชรพระบรมโพธิ์สมภาร ปิติตานติสุขปลุกศรัทธา"

4. ครูให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นต่อบทกลอนที่กำหนดให้ แล้วครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน หลังจากนั้นให้แต่ละกลุ่มเขียนกลอนสุภาพถอดความคิดจากข้อความที่นักเรียนได้ช่วยกันพูด จำนวน 1 บท

5. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอ่านผลงาน

6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่เรียน

7. ให้นักเรียนทำแบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 3 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

สื่อการเรียนการสอน

1. เกม "นักกลอนใบ้"
2. ใ แบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 3 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

การประเมินผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตความสนใจ
3. ตรวจสอบความถูกต้องจากการทำแบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 3 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

แผนการสอนวิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คาบที่ 4 (50 นาที)

เรื่อง การเขียนบทกลอนแสดงจินตนาการจากเพลง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อได้เรียนบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของเพลงได้ถูกต้อง
2. พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเพลงที่ฟังหรืออ่านได้
3. เขียนกลอนสุภาพถ่ายทอดความรู้สึก อารมณ์ และจินตนาการจากเสียงเพลงได้
3. ทำแบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 4 ได้ (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

เนื้อหา

เพลงในที่นี้หมายถึงบทประพันธ์ที่มีทำนองใช้ขับร้องและมีดนตรีประกอบทั้งเพลงไทยเดิมและเพลงไทยสากล เพลงเป็นศิลปวัฒนธรรมที่มีคุณค่าของคนทุกชาติ เป็นสิ่งจรรโลงใจทำให้บุคคลเกิดอารมณ์คล้อยตามได้ง่าย เพลงมีอิทธิพลต่อชีวิตเป็นอย่างมากเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป ดังนั้นในกิจการและกิจกรรมต่าง ๆ ในทุกวงการจึงอาศัยเพลงเป็นสื่อแนวทางเพื่อไปสู่เป้าประสงค์ เพลงจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตและสังคม นอกจากนี้เพลงยังก่อให้เกิดความคิดและจินตนาการหรือความนึกคิดอันกว้างไกลแก่ผู้ฟังในแนวต่าง ๆ ได้อีกด้วย ผู้ฟังสามารถถ่ายทอดความคิดและจินตนาการของตนจากเสียงเพลงให้ผู้อื่นทราบได้หลายรูปแบบ เช่น เขียนเป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรอง เป็นต้น

ตัวอย่าง การเขียนบทกลอนจากเพลงไทยสากล "เพลงฝนดิน"

เหล่าต้นไม้เขียวขจีมีประโยชน์	ไม่มีโทษมีแต่คุณเพิ่มพูนผล
รู้จักใช้ให้คุ้มค่าน่าพึงยล	ทุกแห่งหนต้นไม้ให้ร่มเย็น
คนสติในเพราะต้นไม้ให้คุณค่า	อย่าตัดป่ากันให้มากไม่อย่าเห็น
หากต้นไม้หมดป่าน่าลำเค็ญ	แล้วจะเป็นอย่างไรให้คิดดู

(เพลินใจ นฤกษชาติรัตน์)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. นำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักเรียนฟังเพลง จากแถบบันทึกเสียงชื่อเพลง "หัวใจดวงน้อย" ของธงไชย แมคอินไตย์
2. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและประโยชน์ของเพลง
3. นำแผ่นใสที่เขียนเพลง "หัวใจดวงน้อย" ให้นักเรียนดูและร้องเพลงตามเนื้อเพลง
4. ครูเรียกนักเรียนทีละคนประมาณ 3-4 คนแล้ว ให้นักแสดงความคิดเห็นจากการฟังเพลง "หัวใจดวงน้อย"
5. ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนกลอนสุภาพถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและอารมณ์จากการฟังเพลงจำนวน 1 บทแล้วให้นักเรียนแต่ละคนอ่านผลงานของตนเองให้เพื่อนฟัง
6. ครูตรวจผลงานของนักเรียนพร้อมทั้งวิจารณ์การเขียนกลอนสุภาพของนักเรียนด้วยเพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนนำไปปรับปรุงการเขียนกลอนสุภาพให้ดียิ่งขึ้น
7. ให้นักเรียนทำแบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 4 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. แถบบันทึกเสียงเพลง "หัวใจดวงน้อย"

เพลง "หัวใจดวงน้อย"

เด็กมีดวงใจน้อยที่ว่างเปล่า อยากแต่งเติมให้เขาเป็นอย่างไร อาจจะมีมดั่งรู้งทอง อาจจะมีดาวหมองไป อยู่ที่ใจและมือของคุณบรรจงสร้างมา

โปรดจงใช้พู่กันแห่งรักในใจที่มี โปรดจงใช้ความดีเป็นสีระบายแต้มทาด้วยดวงใจที่งดงาม บวกพลังความเมตตา เพื่อให้เขาเติมโตขึ้นมาได้อย่างสวยงาม

2. เครื่องบันทึกเสียง
3. แผ่นใส
4. แบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 4 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

การประเมินผล

1. ตรวจสอบผลงานรายบุคคล
2. สังเกตความสนใจ
3. ตรวจสอบความถูกต้องจากแบบการทำฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 4 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

แผนการสอนวิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คาบที่ 5 (50 นาที)

เรื่อง การเขียนบทกลอนแสดงความคิดจากสุภาษิต สำนวน คำพังเพย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อได้เรียนบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของสุภาษิต สำนวน คำพังเพยได้ถูกต้อง
2. ยกตัวอย่างของคำสุภาษิต สำนวน คำพังเพยได้
3. อธิบายความหมายของคำสุภาษิต สำนวน คำพังเพยที่กำหนดให้ได้
4. เขียนกลอนสุภาพแสดงความคิดจากคำสุภาษิต สำนวน คำพังเพยได้
5. ทำแบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 5 ได้ (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

เนื้อหา

1. คำสุภาษิต หมายถึง ถ้อยคำ คำสอน มุ่งหมายที่จะสอนให้บุคคลมีสติและประพฤติดี สุภาษิตนั้นจะต้องประกอบด้วยลักษณะ 2 ประการ คือ ต้องมีข้อความสั้น ๆ แต่กินความลึกซึ้ง เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว อย่าเบียดเสียดแก้มิตร ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน เป็นต้น
2. คำสำนวน หมายถึง คำพูดชนิดหนึ่งซึ่งไม่ได้วางหลักวิชาหรือคติอย่างไร เช่น หนึ่งหน้าไฟ เกลือจิ้มเกลือ ชิงกีร์ช่าก็แรง วานรได้แก้ว หัวล้านได้หวี เป็นต้น
3. คำพังเพย หมายถึง คำพูดที่เอื่อยขึ้นมาลอย ๆ เป็นกลางโดยตีความให้เข้าเรื่องไม่ถือว่าเป็นคำสั่งสอนมีลักษณะยาวกว่าสำนวน มีความหมายลึกซึ้งกว่าสำนวน มีลักษณะดิ้นหรือแสดงความเห็นอยู่ในตัว เช่น เสียน้อยเสียยากเสียมากเสียง่าย ปากไม่สิ้นกลิ่นนํ้านม ถี่ลอดตาช้างห่างลอดตาเส้น เป็นต้น

สุภาษิต สำนวน คำพังเพย นั้นเป็นกลุ่มคำที่มีความคมคายมีความหมายเชิงเปรียบเทียบที่กระชับความ เมื่อยกมากล่าวเปรียบเทียบจะทำให้ผู้อ่าน ผู้ฟัง เข้าใจถึงความหมายที่ต้องการกล่าวเปรียบเทียบได้โดยไม่ต้องอธิบายมาก เช่น ต้องการกล่าวถึงการทำการใหญ่

โดยได้ผลไม่คุ้มคำก็กล่าวเปรียบได้ว่า ทำงานแบบชี้ข้างจับตักแตน เป็นต้น ความหมายที่แท้จริง จึงไม่ใช่ความหมายตรงตามอักษร แต่เป็นความหมายแฝงที่สอดคล้องกับความหมายตรงอีกทีหนึ่ง ซึ่งผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจด้วยการตีความ

ตัวอย่าง การเขียนกลอนแสดงความคิดจากสุภาษิต สำนวน คำพังเพย .

“เหยียบเรือสองแคม”

- 1.1 จมมุ่งหน้าทำการงานสิ่งนี้ แลพากเพียรเต็มที่ให้เกิดผล
หากปล่อยตัวเกิดหลงปลื้มลิ้มตน เริ่มตั้งต้นต้นต้นใหม่อีกงาน
การงานเก่าใกล้สำเร็จหมดแล้ว การงานใหม่นี้ไร้แนวประสาน
อันเก่าใหม่ไม่เสร็จสมทันการ อย่างรื้ออ่านทำเหยียบเรือสองแคม
(ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, 2519: 25)
- 1.2 การเหยียบเรือสองแคนั้นแสนยาก จุดหมายมากสองอย่างคาดหวังผล
ให้หลงโลกลิ้มคิดและลิ้มตน พลันอับจนสุดท้ายไร้สิ่งใด
ประหนึ่งปานหาญจับปลาสองมือ นั้นยึดถือได้แน่นแนโนน
จึงควรตริตรองให้แน่แก้ไข แล้วเลือกไว้เพียงหนึ่งจึงดีเอย
(เพลินใจ นฤกษชาติรัตน์)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

- นำเข้าสู่บทเรียนโดยนำภาพหนังกระดาษเคลื่อนไหวเกี่ยวกับคำสุภาษิต สำนวน คำพังเพยให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนบอกคำสุภาษิต สำนวน คำพังเพยของภาพหนังกระดาษเคลื่อนไหวที่นักเรียนดู เช่น หัวล้านได้หวี ปิดทองหลังพระ มะกอกสามตะกร้าป่าไม่ถูก เป็นต้น
- ครูเรียกนักเรียนจำนวน 4 คน แล้วให้นักเรียนอธิบายความหมายของคำสุภาษิต สำนวน คำพังเพย
- ครูอธิบายความหมายของคำสุภาษิต สำนวน คำพังเพย พร้อมกับยกตัวอย่างประกอบความเข้าใจ หลังจากนั้นครูนำแถบประโยคที่เขียนกลอนแสดงความคิดจากสุภาษิต สำนวน คำพังเพยให้นักเรียนอ่าน

4. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ให้แต่ละกลุ่มคิดคำสุภาษิต สำนวน คำพังเพยอย่างใดอย่างหนึ่งกลุ่มละ 1 คำ แล้วให้นักเรียนเขียนกลอนสุภาพอธิบายความหมายของคำสุภาษิต สำนวน คำพังเพยที่กลุ่มคิดขึ้นมาจำนวน 2 บท หลังจากนั้นให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอ่านผลงานของกลุ่ม

5. ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตีความ ความหมายของคำสุภาษิต สำนวน คำพังเพย และการถ่ายทอดความคิดเป็นบทกลอนของแต่ละกลุ่ม

6. ครูคัดเลือกผลงานที่ดีที่สุดไปติดป้ายนิเทศ

7. ให้นักเรียนทำแบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 5 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพหนังกระดาษเคลื่อนไหว
2. แถบประโยค
3. แบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 5 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

การประเมินผล

1. สังเกตการทำงานเป็นกลุ่ม
2. การเข้าร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
3. ตรวจความถูกต้องจากการทำแบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 5 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

แผนการสอนวิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คาบที่ 6 (50 นาที)

เรื่อง การเขียนกลอนสี่กวาง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อได้เรียนบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถ

1. อธิบายความหมายของกลอนสี่กวางได้ถูกต้อง
2. บอกลักษณะบังคับของกลอนสี่กวางได้ถูกต้อง
3. เขียนกลอนสี่กวางจากหัวข้อที่กำหนดให้ได้
4. ทำแบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 6 ได้ (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

เนื้อหา

กลอนสี่กวาง

กลอนสี่กวาง เป็นกลอนขับร้องสำหรับเล่นสี่กวาง มีข้อบังคับเหมือนกลอนสุภาพ แต่มีลักษณะบังคับที่เพิ่มขึ้นจากกลอนสุภาพ คือ วรรคแรกของบาทเอก ต้องขึ้นต้นด้วยคำว่า "สี่กวาง" แล้วมีคำอื่น ๆ ตามหลังให้ครบ 7-8 คำ และลงท้ายด้วยคำว่า "เอ๋ย" และมีเนื้อความตามหัวข้อที่ต้องการจะแต่ง

คณะของบทสี่กวางมี 2 บท บทหนึ่งมี 4 วรรค แต่ละวรรคมีได้ตั้งแต่ 6-8 คำ วรรคสุดท้ายของบทที่ 2 ต้องลงท้ายด้วยคำว่า "เอ๋ย" สี่กวางบทหนึ่งบังคับให้มี 4 คำกลอน (2 วรรคเป็น 1 คำกลอน)

กลอนสี่กวาง ใช้ร้องแก้กันระหว่างชายหญิงอย่างบทดอกสร้อย หรือจะสมมุติให้เป็นตัวละครในวรรณคดี บางเรื่องเล่นกันเป็นนาง ๆ ก็ได้

ตัวอย่าง กลอนสี่กวาง

สี่กวางหวานอื่นมีหมิ่นแสน	ไม่เหมือนแม่นพจมานที่หวานหอม
กลิ่นประเทียบเปรียบดวงพวงพยอม	อาจจะน้อมจิตโน้มด้วยโลมลม
แม่นล้อลามหยาบหยาบไม่ปลาบปลืม	ดังตุตติมบรเพ็ดต้องเซ็ดชม
ผู้ดีไพร่ไม่ประกอบชอบอารมณ์	ใครฟังลมเมินหน้าระอาเอย

(กรมหลวงบดินทร์ไพศาลโสภณ อ่างถึงใน กระทรวงศึกษาธิการ, 2534: 169)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

- นำเข้าสู่บทเรียนโดยนำกลอนสี่กวางมาให้นักเรียนอ่าน ดังนี้

โจ่งแกมหยิ่ง

สี่กวางคนโจ่งคฺยโตจจริง	ยังแกมหยิ่งเมามัวไม่กลัวผิด
เพราะความโจ่งพูดคล่องไม่ต้องคิด	ความรู้จินตนิคาคาดฉลาดนัก
จงพูดน้อยคอยฟังเขาดีกว่า	อย่าชะล่าอาวดฉลาดจะพลาดหลัก
ดีไม่มีดีคนสนใจซัก	จะอีกอ้อกายเขาเปล่าเปล่าเอย

(คุณหญิงสุนทรนสมบัติ (สิน บุนนาค) อ่างถึงใน สุริวงค์ พงศ์ไพบูลย์, 2531: 124)

- ครูอธิบายความหมายและลักษณะข้อบังคับของกลอนสี่กวางให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งยกแผนภูมิของกลอนสี่กวางประกอบความเข้าใจ

- ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แล้วให้นักเรียนดูภาพในแผ่นใสซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับต้นไม้ และให้นักเรียนช่วยกันพูดบรรยายภาพในแผ่นใส หลังจากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มถอดคำพูดที่นักเรียนช่วยกันบรรยาย มาเขียนเป็นกลอนสี่กวาง

- นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอ่านกลอนสี่กวางหน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตัดสินผลงานของแต่ละกลุ่ม

- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมาย และลักษณะข้อบังคับของกลอนสี่กวาง โดยการซักถาม

- ให้นักเรียนทำแบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 6 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

สื่อการเรียนการสอน

1. ตัวอย่างกลอนสี่กวาง
2. แผ่นใส
3. แบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 6 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

การประเมินผล

1. สังเกตการทำงานเป็นกลุ่ม
2. สังเกตความสนใจ
3. ตรวจสอบความถูกต้องจากการทำแบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 6 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

แผนการสอนวิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คาบที่ 7 (50 นาที)

เรื่อง การเขียนบทกลอนแสดงความคิดจากคำ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อได้เรียนบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถ

1. พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำที่กำหนดให้ได้
2. ยกตัวอย่างคำที่นักเรียนประทับใจได้
3. เขียนกลอนสุภาพแสดงความคิดจากคำได้
4. ทำแบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 7 ได้ (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

เนื้อหา

การเขียนกลอนโดยมีคำหรือชื่อต่าง ๆ เช่น ชื่อสถานที่ บุคคล สิ่งของ เป็นต้น เป็นคำตั้งที่กำหนดให้แล้วเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำนั้น ๆ ผู้เขียนสามารถเขียนได้หลายแนวสุดแต่ผู้เขียนจะมีประสบการณ์อย่างไรหรือมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคำ หรือความคิดที่จะเชื่อมโยงคำนั้นไปถึงสิ่งที่เห็นว่าสอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างไร ก็สามารถนำมาเขียนเป็นบทกลอนได้อย่างอิสระ

ตัวอย่าง บทกลอนที่เขียนจากคำหรือชื่อเรื่อง

"ทุ่งกุลา"

"ทุ่งกุลาร้องไห้ดินแดนแห่ง	ข้าวขาวดอกมะลิ" แฝงความรู้สึก
ศิริไล้รำพึงว่าซึ่งลึกลับ	โอ้...มโหระทึกพิลึกทำ
ถิ่นกุลาดำเร่ระเหระหน	เคยกวานเร่ถึงคราวญคร่ำ
ด้วยแสงรำหนาวร้อนอ่อนระกำ	กุลาดำกรำร้างสุดทนานทุกซ์
เสียงกุลาร้องไห้ไม่ขาดเสียง	กลาเลี้ยงกุลามาเชิญชุก
ลูกกุลาหลานกุลาทุยุค	ล้วนบำบุกแบกบำกุลาระบบ

(ดิวกานท์ ปทุมสูติ, 2531: 105)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

- นำเข้าสู่บทเรียนโดยการให้นักเรียนอ่านบทกลอนต่อไปนี้พร้อม ๆ กัน

"ปราจีนบุรี"

ประณีตหลักเขตสยาม	ด้านหนึ่งนาม "ปราจีน" ติดถิ่นขอม
เป็นหน้าด่านต้านริษผู้แปลกปลอม	แนวรั้วล้อมด้วยศรัทธาชายชาติตรี
"ประตูล้อม" ไพเศษพง เดชศักดิ์	สร้างพิทักษ์สิทธิทุกวิถี
คม"ชวานทอง"ต้องไม่บิ่นจนสิ้นดี	เหมือนราชสีห์พิทักษ์รักถ้ำทอง
เมืองชายแดนหน้าด่านสำคัญยิ่ง	"ปราจีน"มีงษ์ขวัญใจแห่งไทยผอง
สวนไร่นาป่านับทรัพย์เนืองนอง	อมิตรปองล้ำล่วงนำหวังโย
แต่เดชะ"พระศรีมหาโพธิ"	บันดาลโสดกถิผลชนผ่องใส
ตั้งพุทธะประทับขับพาลภัย	รัตนตรัยสว่างจ้าเหนือปราจีน
"บางปะกง"คงไหลไม่แห้งเหือด	ดังสายเลือดวีรชนล้นธรรมศิลป์
เขตรัฐหลักปกป้องหมายใครปายปิ่น	ไม่ทันดินแต่ะพื้นถูกปืนไทย

(นิระ เกร็งกำจรกิจ, 2534: 10)

- ครูให้นักเรียนช่วยกันอธิบายถึงสาระสำคัญของเรื่องที่กวีต้องการถ่ายทอดให้ผู้
อ่านทราบ
- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดคำหรือชื่อที่นักเรียนประทับใจ 1 คำ (ชื่อ) อาจจะ
เกี่ยวกับสถานที่ บุคคล สิ่งของ หรือสิ่งที่เป็นนามธรรมแล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
คำหรือชื่อที่ยกตัวอย่างด้วยการพูด
- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนกลอนสุภาพเกี่ยวกับคำหรือชื่อที่ยกตัวอย่างจำนวน
ไม่ต่ำกว่า 2 บท
- ครูตรวจผลงานของนักเรียน
- ให้นักเรียนทำแบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 7 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ตัวอย่างบทกลอน
2. แบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 7 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

การประเมินผล

1. ตรวจสอบผลงานของรายบุคคล
2. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
3. สังเกตความสนใจ
4. ตรวจสอบความถูกต้องจากการทำแบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 7 (เฉพาะกลุ่มทดลอง)

2. แบบฝึกทักษะ การเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ มีทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเขียนร้อยกรอง มี 2 แบบฝึก
 แบบฝึกที่ 1.1 คำสัมผัสสระ และคำสัมผัสอักษร
 แบบฝึกที่ 1.2 แผนผังบังคับของกลอนสุภาพ
- ตอนที่ 2 คำและการเลือกใช้ถ้อยคำในบทร้อยกรอง มี 2 แบบฝึก
 แบบฝึกที่ 2.1 คำสัญลักษณ์ คำอุปมาอุปไมย และคำไวพจน์
 แบบฝึกที่ 2.2 คำบุคลาธิษฐาน คำแสดงภาพ และคำเลียนเสียง
- ตอนที่ 3 การศึกษาแนวความคิดและการเชื่อมโยงความคิดมี 1 แบบฝึก
- ตอนที่ 4 การเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ มี 7 แบบฝึก
 แบบฝึกที่ 4.1 การเขียนกลอนจากกลุ่มคำ
 แบบฝึกที่ 4.2 การเขียนกลอนเชิงพรรณนา
 แบบฝึกที่ 4.3 การเขียนต่อบทกลอน
 แบบฝึกที่ 4.4 การเขียนบทกลอนแสดงจินตนาการจากเพลง
 แบบฝึกที่ 4.5 การเขียนบทกลอนแสดงความคิดจากสุภาษิต สำนวน
 คำพังเพย
 แบบฝึกที่ 4.6 การเขียนกลอนเสกวา
 แบบฝึกที่ 4.7 การเขียนบทกลอนแสดงความคิดจากคำ

แบบฝึกตอนที่ 1

แบบฝึกที่ 1

แบบฝึกทักษะการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกตอนที่ 1 แบบฝึกที่ 1 มีทั้งหมด 4 ข้อ จำนวน 25 คะแนน

1. จงเขียนเครื่องหมาย (/) หน้าข้อประโยคที่มีคำสัมผัส และเขียนเครื่องหมาย (0) หน้าข้อประโยคที่ไม่มีคำสัมผัส

- ( ) ก. ตาแม่เฒ่าเอามือลูบหัวหลานชายแล้วพากันขึ้นกระท่อมหลังเล็ก
- ( ) ข. เสียงหมาป่าเห่าหอนมาจากหุบเขานกส่งเสียงร้องกลับรังนอน
- ( ) ค. จงพูดน้อยคอยฟัง เขาดีกว่าอย่าชะล่าใจพลาดจะพลาดหลัก
- ( ) ง. คารมหวานอ้อยตาลฤหวานเท่าลมปากเป่าเร้าดวงจิตยิ่งพิษสง
- ( ) จ. ภาพจับไก่อ้น้ำขึ้นมาชูอย่างภาคภูมิชนของมันเป็นสีเขียวเข้มมัน
- ( ) ฉ. นัยตาเขาเข้ายวนชวนให้ฝันอ้อมอกรรณนำยนิคจิตหวนไหว
- ( ) ช. ห้องสมุดมีความสำคัญประหนึ่งอาหารอันเป็นเครื่องบำรุงสติปัญญา

2. จงนำคำที่กำหนดให้ไปแต่งต่อให้มีสัมผัสสระ และสัมผัสอักษรคล้องจองกันให้มากที่สุด

2.1 สัมผัสสระคล้องจอง

ตัวอย่าง ชีวิต = คิดไป—ใจเศร้า—เราหนอ—ท้อเหลือ—เบื่อโลก

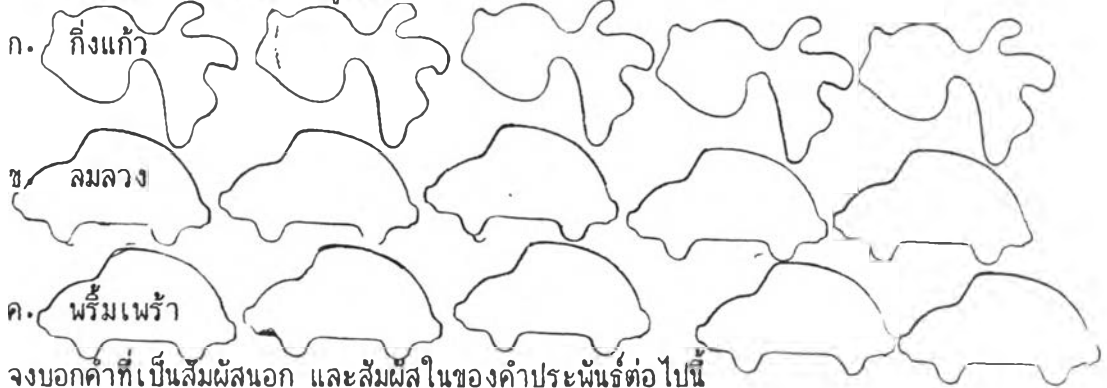
ก. เรียงร้อย =

ข. ดวงดาว =

ค. หอมกรุ่น =

2.2 สัมผัสอักษรคล้องจอง

ตัวอย่าง คบคิด = คู่ควง—แค้นเคือง—คบค้า—คำคืน—ตักคัก

3. จงบอกคำที่เป็นสัมผัสนอก และสัมผัสในของคำประพันธ์ต่อไปนี้

ตัวอย่าง

จะ เข้จิบน้ำผจงลงเรียงไล่	เด็ดดอกไม้มาร้อยสร้อยเกศา
หอมคำหอมอมกลิ่นรินลีลา	อบเคหาห้องหอยู่อรอรัก
	(ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, 2519: 40)

สัมผัสนอก = ไล่ - ไม้ , ศา - ลา - หา

สัมผัสใน

- วรรคที่ 1 จะ - จิบ - จง , จง - ลง , ลง - เรียง - ไล่
- วรรคที่ 2 เด็ด - ดอก , ไม้ - มา , ร้อย - สร้อย , สร้อย - ศา
- วรรคที่ 3 หอม - ออม , กลิ่น - ริน , ริน - ลี - ลา
- วรรคที่ 4 หา - ห้อง - หอ , หอ - รอ , รอ - รัก

ก. เธอยังอยู่ที่นั้นใหม่ในปากกว้าง อยู่กับความอ้างว้างอย่างสร้อยเศร่า
 ร้อยมาลีสีไล่ไว้โลมเล่า เป็นมาลัยนิกเฝ้าคอยชื่นชม
 (กานติ ๗ ศรัทธา, 2532: 12)

สัมผัสนอก = ...

สัมผัสใน

- วรรคที่ 1 .....
- วรรคที่ 2 .....
- วรรคที่ 3 .....
- วรรคที่ 4 .....

- ข. เหมือนแสนโง่โง่เสียแรงแต่งหนังสือ จนมีชื่อเสียงทั้งเมืองหลวง
 มามืดเหมือนเดือนแรมไม่แจ่มดวง ต้องเหงาง่วงทรวงเศร้าเปลี่ยวเปล่าใจ
 (คิวกานท์ ปทุมสูติ, 2531: 20)

สัมผัสนอก = ...

สัมผัสใน

วรรคที่ 1 .....

วรรคที่ 2 .....

วรรคที่ 3 .....

วรรคที่ 4 .....

4. จงเติมคำเพียง 1 คำ ลงในช่องว่างให้ได้ความหมาย และสัมผัสกับคำที่มีอยู่ในวรรค

ตัวอย่าง เช้าวันหนึ่งแดด พราย ประกายกล้า เขียว ใบข้าวใน นา ระริกไหว

ก. อรุณรุ่งเรือง ..... ฟ้าส่องสวย

ลมระรวยดอกบัว ..... ระบายไหว

ข. ชีวิตนี้แม่ลำบาก ..... แคไหน

สู้ต่อไปด้วยใจไม่ ..... หวัน

ค. ความรักชักนำใจ ..... อ่อนไหว

รักก่อ..... สัมพันธ์อันจำหวาน

แบบฝึกตอนที่ 1แบบฝึกที่ 2

แบบฝึกทักษะการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกตอนที่ 1 แบบฝึกที่ 2 มี
ทั้งหมด 5 ข้อ จำนวน 20 คะแนน

1. จงเขียนแผนผังของบทกลอนที่กำหนดให้พร้อมทั้งลากเส้นสัมผัสบังคับ

- ก. เพลงรักแหว่แผ่วหวานกังวานหวิว   ทั้งท่งทิวทิว ไกลไกลเกินกู่
นกร่ายผ้ามาเรียงเคียงริมคู   สาวหนุ่มคู่ค้อแข่งร่วมแรงงาน
เขาเรียงรินลงแชกแลกแรงเรียว   ค่างจับหน้าคว่าเดียวเกี่ยวประสาน
ล้วนซ้าวงามอร่ามกอดค่อน้านาน   เขาขานบอกออกอุทานหวานคมเดียว
(เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์, 2526: 159)

แผนผังบังคับ

- ข.   ฉันทอู่เพื่อเยื่อใยในมนุษย์   บริสุทธิ์สอดผสานงานผสม
เป็นเกลียวมันชันแกร่งแรงกลืนกลม   นายร้ายสายลมมีอาจารย์
ฉันทอู่เพื่อความผันอันเพริศแพรว   เมื่อโลกแผ้วหลุดพ้นคนหลอกหลอน
เมื่ออามีสุฤทธิ์แรงแท่งทองปอนด์   มีอาจคลอนใจคนให้หม่มมัว
(อุชาชนี, 2505: 16)

แผนผังบังคับ

2. จงบอกชื่อวรรคของกลอนสุภาพที่หายไป

ตัวอย่าง   ตึกแตนตำข้าวชวยาวโย่ง
                          ดิดอกโพงพูนใบไม้
                          เมื่อเปลวไฟพอนเป็นชิ้นเรียงลาม

คำตอบ วรรครอง (วรรคที่ 3)

ก. จิงพระนุททองค้ทรงโปรดสัตว์
          หลักความเชื่อสืบอย่างในทางธรรม
          คนทั้งนั้นนิ่งฟัง โดยตั้งใจ

คำตอบ .....

ข. พอแดดนริ่มยิ้มพรายกับชายผ้า
          โลกก็จำแจ่มหวังด้วยรังสี
          หยาดอรุณอุ่นเหล่าเหมือนอาวี

คำตอบ .....

ค. ย่อมจะมีใจรักเป็นนักฝัน
          จะฝันดีฝันร้ายก็คล้ายกัน
          ถ้าฝันนั้นกำหนดเป็นบทกลอน

คำตอบ .....

3. จงแยกวรรคของกลอนสุภาพต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง

                          จุจรูปเทียนบูชาผู้กล้าหาญของวิญญานสุ่แคว้นถิ่นแดนสรวงเก็บดอกไม้จากหัวใจ
                          ไทยทั้งปวงร้อยเป็นนางมาลามอบมาแล้ว

                          จุจรูปเทียนบูชาผู้กล้าหาญ   ขอวิญญานสุ่แคว้นถิ่นแดนสรวง
                          เก็บดอกไม้จากหัวใจไทยทั้งปวง   ร้อยเป็นนางมาลามอบมาแล้ว

ก.   ชั่วญเอ้ยชั่วญชั่วญมาหลุกเกิดอย่าเตลิดเลยหลงเข้าดงเถื่อนชั่วญจากครรภ์
                          เหมือนนพรากออกจากเรือนเชิญสุ่เรือนเหย้าใหม่ให้สำราญ

.....

.....

ข. สรวงสวรรค์ชั้นกวีวิจิตรอันดั่งประกายสร้อยราวเวหาพริ้งไพลิน
 เสนาภกรรณวรรณาสมสมญาแห่งสวรรค์ชั้นกวี
 .....
 .....

4. จงเลือกเฉพาะวรรคที่เมื่อเขียนเรียงกันแล้วเป็นกลอนบทเดียวกัน โดยเขียนเฉพาะ
 หมายเลขหน้าวรรคลงในช่องว่าง

ตัวอย่าง   1. ถือศีลห้าสามเดือนหมั้นเดือนจิต
     2. และบวชให้ความดีในชีวิต
     3. ละโลกที่ทุกข์โศกสู่โลกใหม่
     4. บวชให้ผู้มีพระคุณอุ่่นหทัย
     5. ต้องหลบตาแลต่ำอย่างจำใจ
 อีกสามเดือนแต่รุ่งวันรุ่งนี้   หมายเลข (3).....
 หมายเลข (4).....   หมายเลข (2).....

ก.   1. จนรำไรใกล้ย่ำสนธยา
     2. เจ้าโบายบินอังกว้างกลางป่า
     3. นกาน้ำค้างพร่างเฝ้าเกาะปีกขน
     4. จะดั้นด้นดงดอนไปนอนไหน
     5. อ่อนนุรารอนรองนจนอนใจ
 สักกาน้ำเห็นนอกนกขมื่น   หมายเลข ( ).....
 หมายเลข ( ).....   หมายเลข ( ).....

ข.   1. เป็นสี่แห่งแหล่งศึกษาสง่างาม
     2. แต่เป็นเพลิงผลาญพิษอวิชา
     3. ใช้เพลิงอันเผาผลาญย่านเคหา
     4. ส่องปัญญาเยาوازنให้พ้นทราม
     5. เกิดพระนามเหนือฟ้าจุฬาลงกรณ์
 สี่เพลิงโรจน์ฟ้าจับตานั้น   หมายเลข ( ).....
 หมายเลข ( ).....   หมายเลข ( ).....

5. จงเติมคำที่มีเสียงวรรณยุกต์ที่เหมาะสมเติมทำยวรรคแต่ละวรรคในกลอนสุภาพที่กำหนดให้
 ให้ง่ายใจความ และถูกต้องตามแผนผังกลอนสุภาพด้วย

ตัวอย่าง

	ความสุขสันต์วันนี้มีที่ไหน	แม่ต่างให้หวานร่ำรำพึงหา
	ความทุกข์ร้อนเรียงรุมสมโลกา	หลังน้ำตาเท่าใดไม่ดับลง
ก.	ยามร้อนแล้งคลองไม่เคยแห้ง..(1)..	ตลอดสายน้ำปริ่มฝั่งยามหน้า..(2)..
	มีกุ้งปลาให้หากินในสาย..(3)..	สวนไม้ผลนาไร่ได้ผล..(4)..
	หมายเลข (1) เติมคำ	หมายเลข (2) เติมคำ.....
	หมายเลข (3) เติมคำ	หมายเลข (4) เติมคำ.....
ข.	เด็กวัยรุ่นสมัยใหม่วัยหวาน..(1)..	วัยหัวเลี้ยวหัวต่อพ่อแม่..(2)..
	วัยค้นหาคำตอบขบเสียด..(3)..	วัยติดบ่วงชีวิตมีพิษ..(4)..
	หมายเลข (1) เติมคำ	หมายเลข (2) เติมคำ.....
	หมายเลข (3) เติมคำ	หมายเลข (4) เติมคำ.....

แบบฝึกตอนที่ 2

แบบฝึกที่ 1

แบบฝึกทักษะการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกตอนที่ 2 แบบฝึกที่ 1 มีทั้งหมด 4 ข้อ จำนวน 25 คะแนน

1. จากภาพให้นักเรียนเขียนคำและความหมายของคำสัญลักษณ์ต่อไปนี้

ตัวอย่าง

เต่า หมายถึง ความแข็งแรง มุ่งมั่น อายุยืน ความพยายาม

ก.

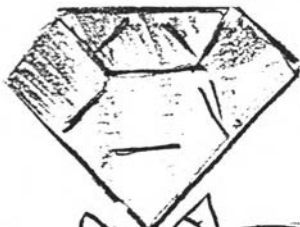
.....

ข.

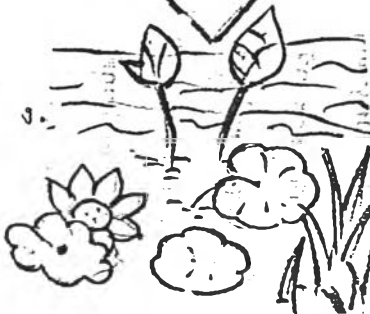
.....

ค.

.....

ง.

.....

2. จงพิจารณาบทกลอนต่อไปนี้แล้วเขียนความหมายของคำสัญลักษณ์ที่ขีดเส้นใต้

ตัวอย่าง

ดักเสื่อร้ายในป่ายากกว่าปล่อย	ดักเสื่อร้ายเล่มห่าลาายากกว่าหลง
เสื่ออยู่ป่าว่าร้ายแต่ไพรพง	เสื่ออยู่ดงคอนกรีตพิษกว่านั้น
<u>คำตอบ</u> <u>เสื่อ</u> หมายถึง <u>คนชั่ว คนเลว</u>	
ก. <u>เด็กหญิงแมลง</u> <u>แม่ผู้</u> <u>เขลา</u> <u>คิด</u>	เสนาบดีนิษมารแห่งกาลสมัย
<u>เริง</u> <u>แรง</u> <u>แสง</u> <u>สี</u> <u>ปอท</u> <u>ไลท์</u>	ปีกเปลืองเปลืองไฟเท่าไรแล้ว

คำตอบ .....

ข. ถ้า <u>ครุคือ</u> <u>ช่าง</u> <u>ใน</u> <u>วัน</u> <u>นี้</u>	<u>ก่อน</u> <u>ดิน</u> <u>ที่</u> <u>ครุ</u> <u>ปั้น</u> <u>นั้น</u> <u>มี</u> <u>ค่า</u>
<u>ล้วน</u> <u>หลาย</u> <u>หลาก</u> <u>จาก</u> <u>ท้อ</u> <u>ง</u> <u>ไร</u> <u>ท้อ</u> <u>ง</u> <u>นา</u>	ถึงร่มรายชายป่าอารยธรรม

คำตอบ .....

ค. <u>ศีล</u> <u>ธรรม</u> <u>ประ</u> <u>ดับ</u> <u>ใน</u> <u>ใจ</u> <u>ม</u> <u>นุ</u> <u>ษย์</u>	ให้ <u>สูง</u> <u>สุด</u> <u>กว่า</u> <u>สัตว์</u> <u>ดิ</u> <u>รั</u> <u>จ</u> <u>ณ</u> <u>าน</u>
<u>ใน</u> <u>ความ</u> <u>มิด</u> <u>มี</u> <u>สว่าง</u> <u>กลาง</u> <u>จักร</u> <u>วาล</u>	โลก <u>ต้อง</u> <u>การ</u> <u>คุณ</u> <u>ความ</u> <u>ดี</u> <u>ตรา</u> <u>บ</u> <u>นิ</u> <u>รัน</u> <u>ดร</u>

คำตอบ .....

3. จงอธิบายลักษณะการเปรียบเทียบของข้อความที่กำหนดให้

ตัวอย่าง

ช่างเจียบเจียบเจียบเหงาเกินเข้าใจ	ตั้งทุ่งร้างชิงไว้ในหน้าแล้ง
<u>คำตอบ</u> เป็นการเปรียบเทียบความเจียบเหมือนกับทุ่งนาที่แห้งแล้งว่างเปล่าขาด	
<u>ความ</u> <u>ชุ่ม</u> <u>ชื้น</u>	

ก. กุหลาบ <u>ห้อย</u> <u>กลี</u> <u>น</u> <u>สี</u> <u>หอม</u> <u>งาม</u> <u>ตา</u>	อุป <u>มา</u> <u>ความ</u> <u>ดี</u> <u>ที่</u> <u>ยืน</u> <u>ยง</u>
--	---

คำตอบ .....

ข. งาน <u>ของ</u> <u>ครุ</u> <u>เหมือน</u> <u>นา</u> <u>นิ</u> <u>กาน</u> <u>ั้น</u>	หมุ <u>น</u> <u>ตาม</u> <u>วัน</u> <u>เวลา</u> <u>น่า</u> <u>เห</u> <u>น</u> <u>ือ</u> <u>ย</u> <u>หน</u> <u>าย</u>
---	---

คำตอบ .....

ค. คน <u>ที่</u> <u>มี</u> <u>ห</u> <u>ัว</u> <u>ใจ</u> <u>ใส</u> <u>สะอาด</u>	เปรียบ <u>ประ</u> <u>ค</u> <u>ุณ</u> <u>ุ</u> <u>ทร</u> <u>ชา</u> <u>ด</u> <u>ขอ</u> <u>ส</u> <u>ว</u> <u>ร</u> <u>ร</u> <u>ค</u>
---	---

คำตอบ .....

ง. ธรรม <u>คือ</u> <u>นาม</u> <u>ความ</u> <u>จริง</u> <u>สิ่ง</u> <u>มี</u> <u>อยู่</u>	ความ <u>จริง</u> <u>คู่</u> <u>โลก</u> <u>เคล</u> <u>ื่อน</u> <u>เหมือน</u> <u>ร</u> <u>าก</u> <u>แก้ว</u>
--	--

คำตอบ .....

4. จงบอกคำไวพจน์ของคำต่อไปนี้มาอย่างละไม่น้อยกว่า 3 คำ

ตัวอย่าง

ท้องฟ้า = นภา โปยม อัมพร คัคณานต์ เวหา

- ก. เมือง = ...
- ข. ดอกไม้ = ...
- ค. ผู้หญิง = ...
- ง. แม่น้ำ = ...
- จ. พระอาทิตย์ = ...

แบบฝึกตอนที่ 2

แบบฝึกที่ 2

แบบฝึกทักษะการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกตอนที่ 2 แบบฝึกที่ 2 มีทั้งหมด 3 ข้อ จำนวน 20 คะแนน

1. จงพิจารณาข้อความแล้วเขียนคำแสดงภาพลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ตัวอย่าง

	ในเมืองหลวงผู้คน <u>จอแจ</u> นัก		ให้ประจักษ์ <u>สับสน</u> จนเวียนหัว
ก. ธงไทยไหว	ด้วยแรงลม	นำชื่นชมสมชาติยิ่งใหญ่หลวง	
ข. เสียง	ประทับอยู่ในจิต	จำสนิทเสียงรอนเก้าทั่วความหลัง	
ค. ดอกแคตก.....	ข้างคอกเคลีย	เคล้านุ่มหญ้าไย้อยู่ชายน้า	
ง. วันที่ยังเดินย่ำเล่นน้ำฝน		ยังวิ่งชน.....	แหวกพงหนาม

2. จงเขียนคำเลียนเสียงของสิ่งที่กำหนดให้แล้วนำไปเขียนเป็นกลอนจำนวน 2 วรรค

ตัวอย่าง

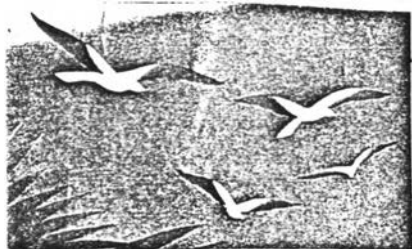
เสียงฟ้าผ่าดัง เปรี้ยง

เสียงฟ้าผ่าดปังเปรี้ยงให้ใจเสียว หันมองเหลียวเปลี่ยวอุราให้เหงาหงอย

- ก. อากาศหนาวเย็นจนพ่นกระทบกันดัง .....
- .....
- ข. เสียงเด็ก ๆ หัวเราะ .....
- .....
- ค. เสียงระฆังดัง .....
- .....
- ง. เสียงฝนตกดัง .....
- .....

3. จงพิจารณาภาพแล้วเขียนกลอนให้เป็นลักษณะคำบุคลาธิษฐานจำนวน 2 วรรค

ตัวอย่าง

หมู่นกน้อยเริงรำถลาร้อน ส่งเสียงอ่อนไหวเราะต่อกระซิก

ก.

.....

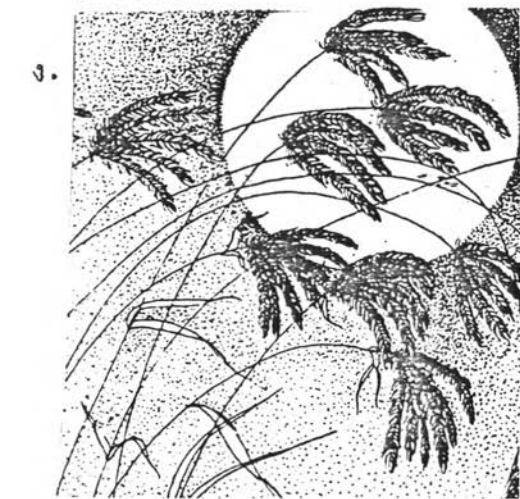
ข.

.....

ค.

.....

ง.

.....

แบบฝึกตอนที่ 3

แบบฝึกทักษะการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ ตอนที่ 3 มีทั้งหมด 4 ข้อ จำนวน 30 คะแนน

1. จงบอกแนวความคิดและสาระสำคัญของบทกลอนต่อไปนี้

ตัวอย่าง

เก็บไม้เรียวห่อไว้ในตู้เหล็ก	สำหรับเด็กเกกมะเหรกและเหลือขอ
ทารกอ่อนเขานไว้ใช้ลูกยอ	แล้วห่มห่อด้วยรักจกมิช้ย
ครูเป็นผู้เฟ่งจิตวิทยา	ให้วิชาด้วยวิธีที่แจ่มใส
เพื่อศิษย์ล้วนรำเริงบันเทิงใจ	ได้เจริญเชาว์ไว้ในชีวิต
การเขียนดีเป็นวิธีทำลายชวัญ	โทษมหันต์คุณมิกระจิดริด
ห้ามกำวหน้าพาหุอยู่เป็นนิตย์	เป็นยาพิษมิให้ใช้บำรุง

(ประสิทธิ์ โรหิตเสถียร, 2523: 15)

แนวความคิด เป็นลักษณะการจรรโลงสังคม

สาระสำคัญของเรื่อง การลงโทษเด็กด้วยการเขียนดีจะเกิดโทษมากกว่าคุณ ดังนั้นผู้เป็นครูควรจะใช้วิธีการทางจิตวิทยาในการอบรมสั่งสอนศิษย์

ก. สิ้นแผ่นดินสิ้นยศหมดเกียรติศักดิ์

อาณาจักรบรลัยเพราะใครผลาญ

คิดให้ดีมิใช่พ่ายไพรราญ

หากแพ้พาลที่ในหัวใจคน

แนวความคิด .....

สาระสำคัญของเรื่อง .....

ข. ชีวิตคนเราก็เท่านี้

มันไม่มีอะไรให้แก่นสาร

ถ้าไม่สุขก็ทุกข์ที่ยาวนาน

ต้องพบพานด้วยกันทุกวันไป

ชีวิตนี้ใครเล่าเขาลิขิต

แสนมิดมิดไร้ทางสว่างไสว

หมดสิ้นแรงสิ้นหวังสิ้นกำลังใจ

ไม่เข้าใจในเรื่องโชคชะตา

ทุกชีวิตเกิดมาต้องต่อสู้	ผิดเป็นครูจดจำไว้ในใจหนา
เมื่อชีวิตมีดสนิททุกครา	อย่าโหยหาร่ำไห้ใจลำเค็ญ
ชีวิตเราเป็นของเราใช่คนอื่น	โปรดอย่าฝืนใจเราโปรดอย่าเซ็น
ชีวิตเราก้ของเราทุกเข้าเย็น	เราได้เป็นตัวเรา...เราก้พอ
อย่าท้อแท้กับชีวิตที่ผิดหวัง	สร้างพลังแรงใจให้สู้ต่อ
จะผิดหวังสักก็ครั้งอย่าย่อท้อ	เพียงแต่ขอยังมีหวัง....กำลังใจ

(โรจน์ ประสิทธิ์แพทย์, 2534: 38)

แนวความคิด .....
 สาระสำคัญของเรื่อง .....

2. จงพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วนำไปเขียนเป็นกลอนสุภาพให้มีใจความตรงกันจำนวน

1 บท

ก. การนายเรือเพื่อไปสู่จุดหมายได้เร็วที่สุดและอ่อนล้าน้อยที่สุดนั้นย่อมต้องเข้าใจถึงเส้นทางและทิศทางลม รวมทั้งจังหวะของการนายและกระแสน้ำในทำนองเดียวกันกับการศึกษาการที่เราจะศึกษาได้อย่างมีคุณค่ามากที่สุดเราย่อมต้องเข้าใจจุดมุ่งหมายและผลที่จะนำไปใช้ได้

.....
 .....
 .....
 .....

ข. ทะเลเป็นสิ่งที่ธรรมชาติสร้างสรรค์มอบให้แก่มวลมนุษย์ มีหาดทรายเกาะใหญ่น้อยปะการังซึ่งมีความงามความประทับใจผู้มาเยือน ดังนั้นเราทุกคนจงช่วยกันอนุรักษ์มรดกสิ่งนี้ไว้ให้ลูกหลานสืบต่อไป

.....
 .....
 .....
 .....

3. จากคำหรือภาพต่อไปนี้ให้นักเรียนคิดถึงอะไรให้เขียนมา 4 คำแล้วเลือกคำดังกล่าวมา
เรียบเรียงให้เป็นร้อยกรอง 1 วรรค

ตัวอย่าง

เสียงเพลง = ชลฺย์ ความรัก ความสดชื่น ความเต็ร่า

เสียงชลฺย์แว่วแผ่วบรเพลงเพลงความรัก

ก. = ...

ข. .....

จ. .....

4. จงเลือกข้อที่เหมาะสมที่สุดเติมลงในช่องว่างโดยเขียนเฉพาะตัวอักษร

ตัวอย่าง

เมื่อชีวิตอิสระจะอยู่ไหน .....(ก).....

ละอองน้ำจ่านรมตามลมพา โลกและฟ้าเหมือดังเป็นร้างรอง

- ก. มีหม่นหมองท่องไปในทุ่งหญ้า
- ข. มีใส่ใจความทุกข์รูกล้าหนา
- ค. ท้องฟ้าใสแจ่มจ่ากลางอุรา
- ง. ไม่มีใครห่วงใยโชคชะตา

1. พ่อเลี้ยงลูกอบรมบ่มนิสัย ..... ( ) ..... ที่ถูกผิดสิ่งใดไม่ลืมหลง
รู้ตำรางชินตนให้พ้นภัย
- ก. ให้เธอมีความรักนานยั่งยืนง
ข. หมั่นฝึกเรียนเพียรไปสมจำนง
ค. หวังให้ลูกเข้มแข็งแกร่งมั่นคง
ง. ให้สืบทอดเผ่าวงศ์วงศ์ตระกูล
2. ชาวคือเลือดคือเนื้อในชีวิต ..... ( ) ..... เจ้าควรคิดควรจำไว้ให้มั่น
ว่าชาวนี้มีคุณเอเนกอนันต์
- ก. ไยถิ่นแดนอุดมนี้กันดาร
ข. ใช้ประกันราคาหน้าเดียวคราว
ค. เจ้าควรคิดควรจำไว้ให้มั่น
ง. อย่าสำคัญค่าต้อยเหมือนดูแคลน
3. เขียวขุ่มพุ่มพฤษพานาชนิด ..... ( ) ..... หลายชีวิตสงบสุขในทุกถิ่น
ต่างเลี้ยงชีพต่างทำมาหากิน
- ก. ไม่ดูแคลนชานาว่ายากจน
ข. บนพื้นดินของปู่ย่าตาและยาย
ค. หลังชีพยังอยู่ได้ด้วยเมตตา
ง. เป็นสินทรัพย์สืบทอดตลอดไป
4. ภาษาคือสื่อสรรค์วรรณศิลป์ ..... ( ) ..... วรรณคดีบ่งชี้วัฒนธรรม
กล่อมหัวใจให้ละมุนสุนทรี
- ก. กลุ่มแผ่นดินร่วมเย็นเป็นสุขศรี
ข. คนต่างถิ่นต่างชาติต่างภาษา
ค. เป็นชาติเดียวภาษาเดียวกลมเกลียวดี
ง. อย่าดูหมิ่นภาษาว่าคร่ำครึ

5.   ถึงวันนี้โลกของเราเข้ายุคใหม่   ความเจริญหลังโหลไม่กังชา
                   .....( ).....   ไอ้ชีวาที่เคยสุขต้องทุกข์ตรม
- ก.   ต่างสัมพันธ์กันแต่หนไหนมา   /
- ข.   ชีวิตกับธรรมชาติไม่ขาดกัน
- ค.   แม้แสนจะเข้าใจก็ยัมหันต์
- ง.   สารเคมีมลภาวะคละกันมา

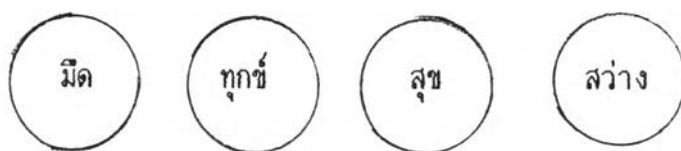
แบบฝึกตอนที่ 4

แบบฝึกที่ 1

แบบฝึกทักษะการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์แบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 1 มีทั้งหมด 3 ข้อ จำนวน 15 คะแนน

จงนำกลุ่มคำที่กำหนดให้มาแต่งเป็นกลอนสุภาพจำนวน 1 บท

ตัวอย่าง

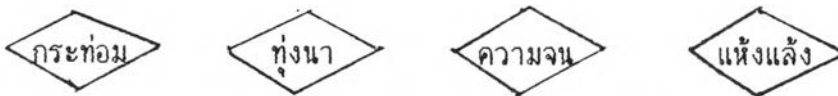
อันความมืดเปรียบได้คือใจทุกข์ และความสุขคือใจใสสว่าง
 จะเลือกเดินอย่างไรให้ถูกทาง จึงจะสร้างกุศลแก่ตนเอง

1.

.....
 .....

2.

.....
 .....

3.

.....
 .....

2.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกตอนที่ 4

แบบฝึกที่ 3

แบบฝึกทักษะการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์แบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 3 มีทั้งหมด 2 ข้อ จำนวน 10 คะแนน

จงเขียนกลอนแสดงความคิดต่อจากบทกลอนที่กำหนดให้พร้อมกับตั้งชื่อเรื่องจำนวน

1 บท

ตัวอย่าง

บทประพันธ์ร้อยกรองเป็นของสูง	เป็นเครื่องจูงใจคนดีดั่งมนต์ขลัง
เป็นทั้งศิลป์และศาสตร์ทรงพลัง	และเป็นทั้งสมบัติบรรพไทย
<u>จงใช้กลอนเป็นแกนกลางสร้างดวงจิต</u>	<u>เป็นวิญญานแห่งมิตรร่วมสมัย</u>
<u>จงใช้กลอนเพื่อสร้างสิ่งอำไพ</u>	<u>จรรโลงใจสร้างสรรค์สังคมไทย</u>
	(เพลินใจ พฤษชาศิริรัตน์)

ชื่อเรื่อง สมบัติไทย

1.	ความอดทนอาจมีถึงที่สุด	เมื่ออารมณ์ถึงจุดของความหมอง
	.....	.....
	.....	.....
	ดับอารมณ์คร่ำคร่าค่าความคิด	ดับหัวใจชั่วฉันทันตร

ชื่อเรื่อง .....

2.	ในภาสีครามสุดความกว้าง	ไกลเว้งว่างสุดตาเกินค่าฝัน
	โลกหมุนเวียนเปลี่ยนเป็นเช่นดินวัน	ดูใจคนเปลี่ยนผันตามวันคืน
	.....	.....
	.....	.....

ชื่อเรื่อง .....

แบบฝึกตอนที่ 4แบบฝึกที่ 4

แบบฝึกทักษะการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์แบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 4 มีทั้งหมด 2 ข้อ ให้นักเรียนเลือกทำ 1 ข้อ จำนวน 10 คะแนน

จงเขียนกลอนบรรยายความรู้สึกจินตนาการเกี่ยวกับเสียงเพลงต่อไปนี้จำนวน 2 บท

ตัวอย่างเพลงชาติ

ธงชาติไทยไกวกวัดสบัดพลิ้ว	แลรวิ้วสลับงานเป็นสามสี
ผ้าผืนน้อยบางเบาเพียงเท่านั้น	แต่เป็นที่รวมชีวิตและจิตใจ
ไทยรุ่งเยาวี้นเรียงระเบียบแถว	ดวงตาแน่วนิ่งตรงธงไสว
ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย	ฝังครราวใดเลือดชานแล่นผ่านทรวง

(นภลัย สุวรรณธาดา, 2523: 9-10)

1. เพลงเราจะยิ้มให้กัน

.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

2. เพลงชีวิตเปื้อนฝุ่น

.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

แบบฝึกตอนที่ 4

แบบฝึกที่ 5

แบบฝึกทักษะการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์แบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 5 มีทั้งหมด 2 ข้อ ให้นักเรียนเลือกทำ 1 ข้อ จำนวน 10 คะแนน

จงเขียนกลอนอธิบายความหมายของภาพคำสุภาษิต สำนวน คำพังเพยที่กำหนดให้ จำนวน 2 บท

ตัวอย่าง

ปิดทองหลังพระ

การทำดีที่ไม่มีใครแลเห็น
แลไม่เด่นเป็นเลิศประเสริฐเหลือ
นับเป็นทางสร้างบุญพอกุศล
เป็นทุนเพื่อภายหน้าสบาย
ทำวันนี้มีใครไม่เห็นค่า
ไปภายหน้าปรากฏไม่ลดหาย
เหมือนปิดทองหลังพระไม่ละลาย
เพราะความหมายที่ย้ำคือทำดี

(สันติ ชนะเลิศ, 2518: 146)

2.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ตัวอย่างดอกจำปา

สีกวากล่าวชานนามจำปา	ต้นใหญ่สาขาสูงระหง
ดอกอยู่ไกลก็ใช้ไม่สอยลง	เพราะประสงค์จำปามาใช้การ
เหมือนคนต้อยไหนไกลพันเส้น	คงไม่เว้นคนตามถามข่าวชาน
จำปານี้มีกลิ่นพอประมาณ	ยามเบิกบานหอมรื่นชื่นใจเอย

คำตอบ

.....

.....

แบบฝึกตอนที่ 4

แบบฝึกที่ 7

แบบฝึกทักษะการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์แบบฝึกตอนที่ 4 แบบฝึกที่ 7 มีทั้งหมด 2 ข้อ ให้นักเรียนเลือกทำ 1 ข้อ จำนวน 10 คะแนน

จงเขียนกลอนสุภาพจากคำหรือชื่อที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า 2 บท

ตัวอย่าง

ภูกระดึง

หม่อมแก้มังดงามตั้งสวรรค์
น้ำตกน้อยใหญ่ไหลสู่ปฐพี
หน้าผาส่งเวียงว่างกลางเวหา
ฝูงสัตว์ป่าเริงร่าท่องทุ่งรวง

ตามไฟสัณฑ์เขียวชอุ่มงามเรืองศรี
ต้องอินทรีย์น้ำใสชุ่มฉ่ำทรวง
เยี่ยสุริยาจันทร์ราถึนแดนสว่าง
ควรรแหนหวงป่าเราภูกระดึง
(นิพนธ์ภัทร ยมภาค)

1. เจ้าพระยา

.....
.....
.....
.....

2. สุนทรภู่

.....
.....
.....
.....

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์

แบบทดสอบ

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบนี้มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อสอบปรนัย เพื่อวัดความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับบทร้อยกรอง
จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นข้อสอบอัตนัย เพื่อวัดความสามารถในการเขียนร้อยกรอง
เชิงสร้างสรรค์ จำนวน 1 ข้อ

2. แบบทดสอบทั้ง 2 ตอนนี้ ใช้เวลาทำ 1 ชั่วโมง

แบบทดสอบตอนที่ 1

ให้นักเรียนเลือกกาบาทข้อคำตอบที่ถูกต้องที่สุดในแต่ละคำถาม

1. "ร้อยกรอง" คืองานเขียนลักษณะใด	3. ข้อใดแตกต่างจากข้ออื่น
ก. เรียบเรียงด้วยภาษาที่สละสลวยบังคับ ด้วยจำนวนคำและสัมผัส	ก. นวนิยาย
ข. เรียบเรียงด้วยคำอย่างประณีตบังคับ จำนวนคำแต่ไม่บังคับสัมผัส	ข. นิราศ
ค. ลำดับเนื้อหาดีมีการใช้ถ้อยคำสำนวน และโวหารเปรียบเทียบ	ค. สารคดี
ง. เรียบเรียงด้วยภาษาที่พูดหรือเขียนกัน ทั่วไปไม่บังคับจำนวนคำและสัมผัส	ง. บทความ
2. วรรณคดีร้อยกรอง คือ เรื่องใด	4. ข้อใดเป็นลักษณะบังคับของร้อยกรอง ทุกประเภท
ก. สามก๊ก อิเหนา	ก. คณะ พยางค์ สัมผัส
ข. พระอภัยมณี ราชาริราช	ข. คณะ พยางค์ เอกโท
ค. ชักม้ามเมือง คนเฒ่าคนแก่	ค. คณะ สัมผัส เอกโท
ง. รามเกียรติ์ ลิลิตพระลอ	ง. คณะ สัมผัส แนวคิด

5. ข้อใดแตกต่างไปจากข้ออื่น
- กรวดแก้ว-แพรวพราว
  - แห่งชั้น-ชาวชน
  - สดีไล-ไหวนร้าว
  - งามนุช-ผุดผ่อง
6. ข้อใดมีสัมผัสอักษรดีที่สุด
- พอดันดันนั้นจากความยากเข็ญ
  - หวังเคยเห็นเร็นห่างมาร่างหาย
  - รักษลัดกันเงินเป็ลี่ยาวอยู่เดียวดาย
  - สิ้นที่หมายหมดหลักจะนักรึง
7. สัมผัสชนิดใดที่กวีคิดเพิ่มเติมขึ้นภายหลัง
เพื่อให้เกิดความไพเราะ
- สัมผัสสระ
  - สัมผัสอักษร
  - สัมผัสนอกวรรค
  - สัมผัสภายในวรรค
8. ข้อใดมีทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษร
- หยุดพักขวัญอันชื่นในคินสุข
  - พ่อนคลายทุกข์ให้ล่องจากดวงจิต
  - คืนที่นำปราณีต่อชีวิต
  - จะรอนทุกข์ทันตอนทิวา
9. ข้อใดไม่มีสัมผัสนอก
- "ใครจะเห็นเช่นไรตามใจเขา (1)
  - ชีวิตเราใครเล่าเป็นเจ้าของ (2)
  - ชีวิตเราเราอยู่เป็นคู่ครอง (3)
  - และแน่นอนเราลิขิตชีวิตเรา" (4)
- หมายเลข 1
  - หมายเลข 2
  - หมายเลข 3
  - หมายเลข 4
10. ข้อใดมีสัมผัสนอก
- แต่ความทุกข์รูกโล่งอยู่ไม่เว้น
ประคองซ่อนเข็ญไว้มิให้เฉา
  - ก็รู้ว่าจันทร์แจ่มใสมิได้ดับ
แต่แรมลับไปสว่างอยู่ข้างไหน
  - ดอกไม้บานลานฟ้าปาริชาติ
เหงื่อทุกหยดบ่มพิศุทธิ์ให้
  - เธอเป็นคนดีมีวิชา
และเป็นคนสอนคนมากเหลือล้น
11. ข้อใดไม่มีสัมผัสใน
- น้ำใจก่อก่อนในวันนี้
  - ชีวิตมีसानโยอย่างใหญ่หลวง
  - โลกสดสวยด้วยรักให้ตักตวง
  - เอื้อความหวังต่อกันไปแสนนาน

12. ข้อความต่อไปนี้ข้อใดแตกต่างไปจากข้ออื่น
- ก. จักจั่นจีเจื้อยเรื้อยร้อง
ซั้บกรองค้ำกลอนอ่อนหวาน
- ข. เร้ไร่ร้ายกาพย์ซั้บกาณฑ์
บรรสารขอไผ่สายลม
- ค. พระโหยหวานครวญเพลงแว่ว
เสียงแผ่วหวานลอยตามลม
- ง. ในโลกนี้มีเราเขาเป็นเพื่อน
คอยตักเตือนติดตามยามหงอยเหงา
13. ข้อความต่อไปนี้ไม่มีจำนวนบทและบาทเท่าใด
- "ในที่สุด...แล้วพ่อก็กลับมา
จุดชีวิตชีวาเหมือนฟ้าฉาย
แต่สว่างเพียงแวบก็จวบวาย
เหมือนดอกแก้วแตกกระจายในพริบตา
คนดีที่อยู่ไม่ได้ในโลกนี้
โลกไม่มีหลักประกันให้คนกล้า
คนกล้าคั่นกล้าคิดพิจารณา
กล้าพิสูจน์หลุดจากกล้ากระทำ"
- ก. 1 บท 1 บาท
- ข. 2 บท 2 บาท
- ค. 2 บท 4 บาท
- ง. 4 บท 4 บาท
14. จงเลือกคำในข้อข้างล่างนี้เติมลงในบท
ร้อยกรองให้ได้ใจความสมบูรณ์และถูกต้อง
ตามลักษณะบังคับ
- "อันนกยูงสูงศักดิ์เกินปักษีณ
ใครติณีนว่ากาที่นำซ้ำ
ถึงยูงแสรังแปรงขน.....
ให้ตกต่ำเขาย่อมรู้ยู่ว่ายูง"
- ก. ปนกาตำ
- ข. บินร่วมนำ
- ค. ผสมตำ
- ง. ก็อาจทำ
15. บทร้อยกรองต่อไปนี้วรรคใดใช้เสียง
วรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง
- "กรรมก่อต่อเราเขาเหยียด
รังเกียจหยามหยันสรรค่า
งอนง้อข้อเศษเมตตา
ก้มหน้าจำทนหม่นหมาง"
- ก. วรรคสดับ
- ข. วรรครับ
- ค. วรรครอง
- ง. วรรคส่ง
16. จงเรียงลำดับกลอนต่อไปนี้ให้ถูกต้องตาม
ฉันทลักษณ์
1. ก็ยอมได้ถ้ารักเรียนเพียรฝึกฝน
2. ต้องเตือนตนให้ซำในคำกลอน
3. จะเขียนกลอนให้อ่อนหวานสักปานไหน
4. หวังจะเขียนกลอนให้ถูกใจคน
- ก. 3 1 4 2
- ข. 4 2 3 1
- ค. 3 4 2 1
- ง. 2 3 4 1

17. จงเรียงลำดับกลอนต่อไปนี้ให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์
1. ละอองฟางคว้างฟุ้งกระจายฟาย
  2. กระจวलयอากาศด้วยกลิ่นเก่า
  3. วันที่ยังขลาดเขลาและเบาความ
  4. กลิ่นกรุ่นกรุ่นมาใกล้เหมือนวัยเยาว์
- ก. 4 3 1 2
ข. 1 2 3 4
ค. 1 2 4 3
ง. 3 1 2 4
18. บทร้อยกรองที่ขีดเส้นใต้เป็นสัญลักษณ์ของสิ่งใด
- "บัวเริ่มบานอย่ารีบบีบให้ยับ
เดี๋ยวจะกลับเป็นเหยื่อเต่าเข้าอีกหน
ช่วยประคับประคองผองอุบล
ที่พุ่งผันเหนือน้ำให้งามเงา
ให้แบ่งบานส่งประกายให้เต็มที
ไว้ประดับโลกนี้ไม่อับเฉา
ไว้สืบทอดความดีสังคมเรา
ไว้ปล้ำล้างความเขลาของแผ่นดิน"
- ก. ดอกไม้
ข. เด็ก
ค. ชีวิต
ง. ประชาชน
19. บทร้อยกรองต่อไปนี้มีความเด่นในเรื่องใด
- "เธอโอบอ้อมร้อยมันกระสันรัด
หนักหนัดข้อลำไใช้ลำสัน
ใบอ้อยกรีดแกมกริบเสียดซิบพลัน
เธอกลับผันยิ้มกว้างอย่างสุขใจ"
- ก. ใช้คำอุปมาอุปไมย
ข. ใช้คำทำให้เห็นภาพพจน์
ค. มีสัมผัสถูกต้องตามแผนบังคับ
ง. ใช้คำสัญลักษณ์
20. บทร้อยกรองต่อไปนี้มีความเด่นในด้านใด
- "อันความกรุณาปราณี
จะมีใครบังคับก็หาไม่
หลังมาเองเหมือนฝนอันชื่นใจ
จากฟากฟ้าสุราลัยสู่แดนดิน"
- ก. การเล่นคำ
ข. การใช้สัมผัส
ค. การเปรียบเทียบ
ง. การใช้คำให้เห็นภาพพจน์
21. ข้อใดให้ความรู้สึกแตกต่างจากข้ออื่น
- ก. เมื่อฝนร่วงค้างฟ้าเป็นอากาศ
อย่างหมายมาดหมิ่นว่าศรัทธาลิ้น
คนอย่างฉันทสรวรค์หวังมีงินท์
อย่าหมายหมิ่นว่าจะท้ออ่อนข้อแน่
- ข. หิ้งห้อยจ๊ะเจ้ามาจากไหน
ใครเขาให้แสงนวลเหมือนดวงแข
คืนนี้ฉันนั่งเอนกายอยู่บางแค
และแลเจ้าวัับแวบแปลบใจ

ค. ฉันนี้หมอดหวังทอดาลัย
แล้วใครละจะส่งข่าวสาร
ถ้าเจ้าอยู่ที่ยังพอไหววาน
ฝากสารฝากไมตรีถึงดวงจันทร์

ง. สมเพศชลเนตรนองเนตรย่อย
หวังจะลอยเหมือนเมฆเมืองฟ้า
ใยเล่าไหลหลังตั้งธารา
อาบหน้าให้หนาวปวดร้าวใจ

คำชี้แจง ในข้อ 22-23

จงเลือกคำในข้อ ก-ง นี้เติมลงในบท
ร้อยกรองให้ได้ใจความสมบูรณ์ไพเราะและ
ถูกต้องตามลักษณะบังคับ

22. "ตะวันยอแสงระยับกับยอดไม้
ลมแผ่วไล่ระบายป่ามาอ่อนอ่อน
ใบไม้ร่วงลอยฟุ้งพลิ้ว.....
บ้างหมุนร่อนลอยคว้างอยู่กลางลม"

- ก. เกสร
- ข. ซับซ้อน
- ค. วะว่อน
- ง. ชาตรอน

23. "ในโลกนี้มีเราเขาเป็นเพื่อน
คอยตักเตือนติดตามยามหงอยเหงา
ช่วยสร้างสุขทุกข์สร้างลงบางเบา
....."

- ก. คอยวันเข้าใจเกื้อเอื้อไมตรี
- ข. คอยวันเอาใจเอื้อเกื้อกูลกัน
- ค. คอยวันเอาน้ำใจเกื้อไมตรี
- ง. คอยบรรเทาโศกนั้นให้พ้นจาง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 24

"สุขกับงานคือความงามสงบ
ไม่รู้จู้จี้จางรู้สร้างสิ้น
จะแดนใดสะอาดเดือนหรือเป็นดิน
ย่อมคือถิ่นที่อ้อมด้วยยิ้มเยือน"

24. สารสำคัญของข้อความนี้คือข้อใด

- ก. ความสุขเกิดจากการทำงานที่มีเกียรติ
- ข. งานใดก็ตามที่สุจริตย่อมทำให้ผู้ทำงาน
มีความสุข
- ค. การทำงานตามความพอใจย่อมทำให้
เกิดความสุข
- ง. ชีวิตคนเราย่อมต้องทำงานโดยไม่มี
วันสิ้นสุด

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 25-27

"อันช่างม้าวัวควายเมื่อวายปราณ
มีแก่นสารเขานั่งและทิ้งงา
ทำประโยชน์ยืนยงมีคงอยู่
ได้เชิดชูชื่อไว้ในใต้หล้า
เราเป็นคนลั่นเลิกกำเนิดมา
ควายจะหาคุณใดก็ไม่มี
นอกเสียจากความดีในชีวิต
ประกาศกิจการเลิศประเสริฐศรี"

25. ข้อใดเป็นเจตนารมณ์ของผู้เขียนบทประพันธ์นี้

- ก. อธิบาย
- ข. ให้เหตุผล
- ค. เปรียบเทียบ
- ง. แยกแยะ

26. บทร้อยกรองนี้มีที่วางทำนองเขียนอยู่ใน
แนวใด

- ก. รำพึง   ข. สอนใจ
ค. ดุหมั่น   ง. ปลอบใจ

27. บทร้อยกรองนี้สรุปได้ตามข้อใด

- ก. สัตว์มีประโยชน์มากกว่ามนุษย์
ข. สภานสังคมในปัจจุบันมีแต่ความชั่ว
ค. ประชาชนควรเอาเยี่ยงอย่างสัตว์
ง. มนุษย์เมื่อตายแล้วจะเหลือความดี/
ชั่วไว้เบื้องหลัง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 28-29

"แผ่นดินนี้ที่เราเป็นเจ้าของ
เราจะท่องเที่ยวไปในทุกที่
วกน้ำให้กันดื่มปลื้มฤดี
แล้วแอบหรีต่าน้อลื้อตะวัน"

28. บทร้อยกรองนี้ให้แนวคิดในเรื่องใด

- ก. ความสุขในการเดินทางท่องเที่ยว
ข. การแสดงถึงความพึงพอใจ
ค. บอกถึงความมีน้ำใจไมตรีต่อกัน
ง. ความอิสระเสรีเป็นสิ่งที่งดงาม

29. คำที่ขีดเส้นใต้หมายถึงอะไร

- ก. ความอิสระ
ข. ความสุข
ค. การเดินทาง
ง. ความพึงพอใจ

30. บทร้อยกรองนี้จัดอยู่ในประเภทใด

"ทุกวันนี้ศึกไกลยังไม่ห่าง
แต่หน้าทรวงศีกาใกล้ไล่ช่มเหง
ถ้าคนไทยหันมาฆ่ากันเอง
จะร้องเพลงชาติไทยให้ใครฟัง"

- ก. ปลอบใจ
ข. ปลุกใจ
ค. เคร่ำใจ
ง. เตือนใจ

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนดูรูปภาพต่อไปนี้แล้วเขียนกลอนสุภาพ ถ่ายทอดจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ และความรู้สึก ความยาวจำนวน 2 บท

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ตัวอย่างงานเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน

ธรรมชาติทุกชีวิตต้องคิดสู้
ทั้งมนุษย์สัตว์ป่าสุดล้ำเค็ญเป็น
จงช่วยคิดช่วยทำให้โลกใหม่
มีสายน้ำลำธารดินดาดขตา
จะได้รู้ความลำบากแสนยากเข็ญ
ได้นึกเห็นความหลังแต่เก่ามา
ได้สติโลมึลึเขียนเที่ยวเฝ้าหา
นุสรฯ จะได้อย่าให้จำใจ
(เด็กหญิงคศิลักษณ์ เปี่ยมพิช)

จากพื้นฟ้าสู่พื้นดินที่แห้งแล้ง
ความกินต้อยตักกลับเปลี่ยนกัน
จักหาน้ำที่ไหนมาให้ใช้
ถิ่นกำเนิดทำมาและหากิน
กลิ่นความแล้งกระจายให้วាយผัน
กลับกลายเป็นแสนยากไม่มีกิน
เพราะป่าไม้สูญเสียดินสูญสิ้น
กลับหมดสิ้นสูญสลายมลายไป
(เด็กหญิงศิริรัตน์ ติสวน)

คุณพระแม่ธรณีชุบชีวิต
แต่บัดนี้ความชุ่มชื้นไม่ยั่งยืน
มองพื้นดินสิ้นน้ำสุดแห่งหาย
ประสงค์ให้ได้น้ำช่วยผ่อนกาย
ได้ลิขิตความสุขความสมหวัง
เปรียบเหมือนดังคนเกิดแล้วต้องตาย
ความชื้นคลายแสงแดดเข้ากล้ำกลาย
จำต้องขายพื้นดินละถิ่นเอย
(เด็กหญิงปาริชาติ ตุงคะสิริ)

พื้นนุสรฯ แดกกระแหว่งไปทั่ว
ไม่มีน้ำคอยบรรเทาให้สักนิด
ช่วยกันเกิดช่วยปลูกคนละต้น
ถ้าทุกคนร่วมมือกันอย่างนี้
เป็นเพราะมัวตัดไม้ไร้ความคิด
แล้วพินิจแก้ไขอย่างไรดี
ความยากจนแห้งแล้งกลับสุขศรี
ปฐพีจะเขียวสดขจรินาน
(เด็กหญิงวันทนา ปิยรักษ์วัฒนชัย)

วันนุสรฯ แห้งแล้งแดกกระแหว่ง
มวลประชาต้องสูญสิ้นที่ทำกิน
ทุกคนไร้ที่อยู่อาศัย
และทำไมเราต้องไร้ไร่นาไป
แดดจัดแจ้งร้อนจำทำรานินทร
ต้องโยยบินจากถิ่นไปแดนไกล
สุดอาลัยหนักหนาจะหาไหน
เพราะคนไทยตัดไม้ทำลายป่า
(เด็กหญิงเสาวนีย์ ศิริ)

แผ่นดินที่เคยงามเขียวขจี
 เพราะขาดแคลนน้ำใช้แสนแห้งแล้ง
 ไม้ไม่มีฝนไม่ตกใจสลด
 ถ้าพวกเราไม่ร่วมมือร่วมใจกาย

พื้นดินที่แห้งแตกแยกกระแหว่ง
 ดุจพื้นดินที่หมดกำลังใจ
 ว่างเปล่าแล้วความจืดจางทุกซอก
 ต้องหาน้ำตากแดดอยู่ทุกวัน

ไอ้ใคร เล่าปลิกแผ่นดินให้สูญหาย
 ไอ้ใคร เล่าซึ่งใจร้ายและเลือดเย็น
 เมื่อป่าหมดฝนแล้งก็แห้งสิ้น
 เหลือแต่ตอป่าไม่อย่างที่เป็น

แผ่นดินแห้งแตกกระแหว่งทั่วทุกทิศ
 มองรอยแยกแปลบหัวใจน้ำตานอง
 นำสงสารปฐพีที่มีค่า
 กลับเหยียบย่ำซ้ำ เสร้าไม่เหลือดี

ธรณีแห่งนี้ที่เหยียบอยู่
 แต่กลับกลายเป็นแห้งแล้งไม่มีดี
 ตัดต้นไม้ดอกไม้และใบหญ้า
 จนพระแม่ธรณีเกือบเป็นทราย

บัดนี้มิได้ดินแห้งแตกกระแหว่ง
 มีดินแดงดินดาสน่มากมาย
 เพราะคนคิดทำลายเห็นแก่ได้
 ซาตติบหายวอดวายไร้แผ่นดิน
 (เด็กหญิงพรภิมล มุธุสิทธิ์)
 ไม่มีแรงต่อสู้ชีวิตไหว
 ต่อสู้ไปเพื่อใครต่อใครกัน
 ไร้ความสุขความเศร้าเข้าโรมรัน
 สูดเทียมทันทุกซอกโศกเศร้าเอย

(เด็กหญิงสุธาสิณี อัครานุรักษ์)
 ไอ้ใคร เล่าซึ่งทำลายที่บ่เห็น
 ป่าที่เห็นนั้นหนาสูญยากเชิญ
 เหลือแต่ดินขาดน้ำตามทีเห็น
 แสนลำเค็ญหนักหนาน้ำเศร้าใจ

(เด็กหญิงสุกัญญา ชุ่นเอง)
 เมื่อยามนิคโคกเศร้าน่านม่นหมอง
 ออกกลัดหนองเมื่อมองธรณี
 มีประโยชน์คนเฝ้าให้ห้องนี้
 ทุกชีวิตดับแค้นแสนยากจน

(เด็กหญิงสุภาภรณ์ คำเปลว)
 จนเป็นผู้เป็นคนในวันนี้
 ก็เพราะพี่น้องเรานั้นทำลาย
 น้ำจากป่าก็เหือดแห้งสูญหาย
 เพราะน้ำมือของใครละกระทำ
 (เด็กหญิงสุภาภรณ์ คำเปลว)

ปฐพีที่แห้งแล้งของเรา
ต้นไม้อ่อนไหวหมดไปอย่างเหลือเฟือ
อนาคตทุกคนคงลำบาก
ช่วยกันปลูกต้นไม้กันเร็วพลัน

พนาวันมากมายหายไปหมด
ความอุดมชุ่มชื้นทุกคืนวัน
ทุกวันนี้มีแต่ความแห้งแล้ง
อนุชนรุ่นหลังที่โตมา

น้ำป่าไปอยู่ไหนใครรู้บ้าง
ตั้งแต่ซากต้นตอในพนา
ไอ้ตัวเราช่างโง่เขลาเบาปัญญา
เมื่อมันมีประโยชน์ให้พวกเรา

แผ่นดินนี้มีคนอยู่อาศัย
แต่วันนี้โยเล่างิจิงขาดแคลน
ไม่เหลือแล้วต้นไม้ที่เคยเห็น
หากวันนั้นพวกเราช่วยด้วยดวงใจ

อันป่าของไทยอยู่ไหนหรือ
แหล่งอุดมสมบูรณ์ก็เสื่อมคลอน
ทั้งสัตว์บกสัตว์น้ำที่เคยอยู่
อีกถิ่นฐานบ้านเรือนก็เคลื่อนกลาย

ทุกทุกที่ขาดน้ำไม่มีเหลือ
ไม่ยากเชื่อว่าทำไปทำไมกัน
ถ้าไม่ยากอดตายช่วยสร้างสรรค์
จะสุขสันต์ถ้วนหน้าประชาชี
(เด็กชายฉัตรมงคล พงษ์สุวรรณ)

ที่เขียวสดหดหายมลายผัน
ไม่ยากหันไปมองที่แล้วมา
ดูจแสดงความจนทุกซ่หน้าทุกหน้า
จงรู้ค่าคุณของแผ่นดินไทย
(เด็กชายเสกสรรค์ บุญรอด)

สุดอ้างว้างเปล่าเปลี่ยวเลี้ยวมองหา
หมดทั้งป่าไม่มีเห็นเช่นดังเก่า
มีรักษาแผ่นดินนี้สุดอัปเฉา
โปรดร่วมมือเอาใจห่วงใยเกิด
(เด็กหญิงยุพาวรรณ คุณชีว)

มีต้นไม้สัตว์ป่าอยู่มากแสน
ไม่เหมือนแผ่นดินเก่าต้องเศร้าใจ
ต้องล่าเคี้ยวทุกซ่อยู่ทนไม่ไหว
วันต่อไปแผ่นดินดีมีสุขเอย
(เด็กหญิงพรนิมล หินทอง)

รินี้คือแผ่นดินไทยในปางก่อน
ต้องร่อนเร่เนจรไปลิกลไกล
ทั้งลำธารคูหาหายไปไหน
แล้วต้นไม้ดอกไม้อยู่ไหนเอย
(เด็กชายเกียรติศักดิ์ จิตรปลื้ม)

อันผืนนุสรอันแห่งแล้ง
 เพราะปัญหาล้วนเกิดจากตัวเรา
 เห็นชวานาชาวไร่น่าสงสาร
 เพราะน้ำใจจากมวลชนนั้นหมดสิ้น

ความแห้งแล้งเปรียบประดุจใจมนุษย์
 จึงต้องทนทุกข์ทรมานในธานี
 ความยากจนบุกเข้ามาประชิด
 ให้ชวนชวายเป็นต่อสู้อีกที

พื้นดินถิ่นที่อยู่เคยอาศัย
 ต้นไม้เขียวชอุ่มที่เคยมี
 ชีวิตน้อยต้องลำบากยากเข็ญ
 คิดถึงนาป่าไม้ทั้งหมดไป

อันผืนนายนานี้เจ้าแล้งนัก
 ไม่มีน้ำที่จะมาจนเจือ
 หกปีส่องอบเดินมาหล่นกัมหน้า
 เด็กตัวน้อยแบกน้ำตามร่างกาย

มันแสดงถึงเรื่องความโง่เขลา
 จงบรรเทาช่วยกันพื้นผืนดิน
 ไม่มีงานไม่มีทรัพย์ไม่มีสิน
 ต่างหวังกินกำไรกันฝ่ายเดียว
 (เด็กชายณัฐวีร์ คำภักดี)

ซึ่งแสนสุดแล้งน้ำใจไร้ไมตรี
 ซึ่งเป็นคำทุกข์ขอร่าให้ร้าวราน
 อันจะติดตัวคนไปอีกนาน
 ลูกรานคลานต่อสู้อีกช้านาน
 (เด็กหญิงจิรัช แสงสว่าง)

แต่แล้วใจกลับกลายเป็นอย่างนี้
 วันเดือนปีที่ฝนตกกลับหมดไป
 ต้องล่าเค็ดจนล้นนรกจากกันไกล
 เร่งแก้ไขช่วยกันพื้นผืนไทย
 (เด็กหญิงชนิดา เขี้ยวแสง)

มีใครชักคนใหม่ที่จะช่วยเหลือ
 มีแต่เพื่อใช้ตีมประทังกาย
 นางคงล้ากับแสงสุริย์ฉาย
 ผิดจุดทราญที่คล้ายเป็นเก้าอี้
 (เด็กหญิงนิรุช กรุณา)

ภาคผนวก ง

- ตารางที่ 4 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม
- ตารางที่ 5 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง
- ตารางที่ 6 คะแนนความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
- ตารางที่ 7 การสุ่มตัวอย่างประชากร คำมีฉนิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความแปรปรวน และอัตราส่วนวิกฤต
- ตารางที่ 8 ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ ในการทดลองครั้งที่ 1
- ตารางที่ 9 ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (D) อัตราส่วนของผู้ที่ตอบถูก (P) อัตราส่วนของผู้ที่ตอบผิด (P) และการหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ ในการทดลองครั้งที่ 2
- ตารางที่ 10 ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบอัตนัยวัดความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์
- ตารางที่ 11 การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 กับนักเรียนกลุ่มย่อย 1 คน
- ตารางที่ 12 การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 กับนักเรียน 20 คน

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ก่อนและ
หลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

คนที่	Pretest	Posttest	D	D ²	คนที่	Pretest	Posttest	D	D ²
	(x)	(y)	(y-x)			(x)	(y)	(y-x)	
1	33	35	2	4	16	41	43	2	4
2	45	45	0	0	17	41	43	2	4
3	34	44	10	100	18	35	40	5	25
4	25	34	9	81	19	43	43	0	0
5	33	38	5	25	20	40	41	1	1
6	44	44	0	0	21	38	41	3	9
7	36	38	2	4	22	40	44	4	16
8	37	39	2	4	23	35	41	6	36
9	29	32	3	9	24	47	48	1	1
10	37	38	1	1	25	38	39	1	1
11	35	37	2	4	26	36	39	3	9
12	32	43	11	121	27	48	48	0	0
13	35	35	0	0	28	40	40	0	0
14	44	46	2	4	29	28	35	7	49
15	40	43	3	9	30	27	40	13	169

$$\Sigma D=100 \quad \Sigma D^2=690$$

สูตร การหาค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย (D)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

แทนค่าสูตร t =
$$\frac{100}{\sqrt{\frac{30(690) - (100)^2}{30-1}}}$$

$$t = \frac{100}{\sqrt{368.97}}$$

$$t = \frac{100}{19.21} = 5.21$$

ที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 df_{29} t มีค่า 1.69 t ที่คำนวณได้ 5.21 > 1.69 ดังนั้น ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการทดลองสอนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงกล่าวได้ว่าโดยเฉลี่ยแล้วหลังการทดลองทำให้นักเรียนมีการพัฒนาสูงขึ้น

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ก่อนและ
หลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

คนที่	Pretest	Posttest	D	D ²	คนที่	Pretest	Posttest	D	D ²
	(x)	(y)	(y-x)			(x)	(y)	(y-x)	
1	42	50	8	64	16	33	41	8	64
2	43	49	6	36	17	30	44	14	196
3	30	44	14	196	18	36	44	8	64
4	42	52	10	100	19	36	49	13	169
5	30	45	15	225	20	34	51	17	289
6	41	53	12	144	21	29	46	17	289
7	38	45	7	49	22	34	47	13	169
8	35	48	13	169	23	32	36	4	16
9	31	49	18	324	24	33	35	2	4
10	35	53	18	324	25	29	37	8	64
11	36	48	12	144	26	32	44	12	144
12	35	50	15	225	27	37	45	8	64
13	30	45	15	225	28	32	38	6	36
14	32	46	14	196	29	26	39	13	169
15	37	44	7	49	30	31	41	10	100
$\Sigma D=337 \Sigma D^2=43070$									

สูตร การหาค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย (D)

$$t = \frac{D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

แทนค่าสูตร $t = \frac{337}{\sqrt{\frac{30(4307) - (337)^2}{30-1}}}$

$$t = \frac{337}{\sqrt{539.34}}$$

$$t = \frac{337}{23.22} = 14.51$$

ที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 df_{29} t มีค่า 1.69 t ที่คำนวณได้ 14.51 > 1.69 ดังนั้นค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการทดลองสอนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงกล่าวได้ว่าโดยเฉลี่ยแล้วหลังการทดลองสอนทำให้นักเรียนมีการพัฒนาสูงขึ้น

ตารางที่ 6 คะแนนความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองของ
นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คนที่	X	$(X-\bar{X})^2$	คนที่	X	$(X-\bar{X})^2$
	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม	
1	50	22.37	1	35	31.36
2	49	13.91	2	45	19.36
3	44	1.61	3	44	11.56
4	52	45.29	4	34	43.56
5	45	0.07	5	38	6.76
6	53	59.75	6	44	11.56
7	45	0.07	7	38	6.76
8	48	7.45	8	39	2.56
9	49	13.91	9	32	73.96
10	53	59.75	10	38	6.76
11	48	7.45	11	37	12.96
12	50	22.37	12	43	5.76
13	45	0.07	13	35	31.36
14	46	0.53	14	46	29.16
15	44	1.61	15	43	5.76
16	41	18.23	16	43	5.76
17	44	1.61	17	43	5.76
18	44	1.61	18	40	0.36
19	49	13.91	19	43	5.76
20	51	32.83	20	41	0.16

ตารางที่ 6 (ต่อ)

คนที่	X	$(X-\bar{X})^2$	คนที่	X	$(X-\bar{X})^2$
	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม	
21	46	0.53	21	41	0.16
22	47	2.99	22	44	11.56
23	36	85.93	23	41	0.16
24	35	105.47	24	48	54.76
25	37	68.39	25	39	2.56
26	44	1.61	26	39	2.56
27	45	0.07	27	48	54.76
28	38	52.85	28	40	0.36
29	39	39.31	29	35	31.36
30	41	18.23	30	42	1.96
รวม N=30	$\Sigma X=1358$ $\bar{X}=45.27$	$\Sigma(X-\bar{X})^2 =$ 699.78	รวม N=30	$\Sigma X=1218$ $\bar{X}=40.6$	$\Sigma(X-\bar{X})^2 =$ 477.2

$$\bar{X}_1 = 45.27, \Sigma(X - \bar{X})^2 = 699.78$$

$$S_1 = \sqrt{\frac{\Sigma(X - \bar{X})^2}{N_1}}$$

$$= \sqrt{\frac{699.78}{30}}$$

$$S^2_1 = 23.33$$

$$S_1 = 4.83$$

$$\bar{X}_2 = 40.6, \Sigma(X - \bar{X})^2 = 477.2$$

$$S_2 = \sqrt{\frac{\Sigma(X - \bar{X})^2}{N_1}}$$

$$= \sqrt{\frac{477.2}{30}}$$

$$S^2_2 = 15.91$$

$$S_2 = 3.99$$

ทดสอบค่าที (t-test) ค่ะแนความสามารถทางการเขียนร้อยกรอง
เชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}} \\
 &= \frac{45.27 - 40.6}{\sqrt{\frac{(30-1)23.33 + (30-1)15.91}{30 + 30 - 2} \left(\frac{1}{30} + \frac{1}{30} \right)}} \\
 &= \frac{4.67}{\sqrt{\frac{676.57 + 461.39 (0.07)}{58}}} \\
 &= \frac{4.67}{\sqrt{1.37}} = \frac{4.67}{1.17}
 \end{aligned}$$

$$t = 3.99$$

กรณีนี้ชั้นแห่งความเป็นอิสระ = $30 + 30 - 2 = 58$

จากตาราง $0.05t_{58} = 1.67$

ค่า $t = 3.99 > 1.67$ ดังนั้น มีขีดมีเลขคี่ของคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยที่นักเรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนค่ามีขีดมีเลขคี่ที่สูงกว่ากลุ่มควบคุม

ตารางที่ 7 การสุ่มตัวอย่างประชากร ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ค่าความแปรปรวน และอัตราส่วนวิกฤต

กลุ่มทดลอง คะแนนดิบ			กลุ่มควบคุม คะแนนดิบ		
คนที่	X	$(X-\bar{X})^2$	คนที่	X	$(X-\bar{X})^2$
1	94	189.61	1	89	102.62
2	88	60.37	2	88	83.36
3	88	60.37	3	88	83.36
4	87	45.83	4	87	66.10
5	87	45.83	5	86	50.84
6	86	33.29	6	85	37.58
7	85	22.75	7	84	26.32
8	84	14.21	8	84	26.32
9	84	14.21	9	83	17.06
10	83	7.67	10	83	17.06
11	83	7.67	11	83	17.06
12	83	7.67	12	82	9.80
13	82	3.13	13	82	9.80
14	81	0.59	14	81	4.54
15	80	0.05	15	81	4.54
16	80	0.05	16	79	0.02
17	79	1.51	17	78	0.76
18	78	4.97	18	78	0.76
19	78	4.97	19	78	0.76
20	78	4.97	20	77	3.50

ตารางที่ 7 (ต่อ)

กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม		
คะแนนดิบ			คะแนนดิบ		
คนที่	X	$(X-\bar{X})^2$	คนที่	X	$(X-\bar{X})^2$
21	77	10.43	21	74	23.72
22	77	10.43	22	73	34.46
23	76	17.89	23	72	47.20
24	75	27.35	24	72	47.20
25	74	38.81	25	71	61.94
26	72	67.73	26	71	61.94
27	72	67.73	27	70	78.68
28	72	67.73	28	70	78.68
29	72	67.73	29	69	97.42
30	72	67.73	30	68	118.16
รวม	$\Sigma X=2407$ $\bar{X}=80.23$	$\Sigma(X-\bar{X})^2 =$ 973.28	รวม	$\Sigma X=2366$ $\bar{X}=78.87$	$\Sigma(X-\bar{X})^2 =$ 1211.55

$$\bar{X} = 80.23, \Sigma(X - \bar{X})^2 = 973.28$$

$$S_1 = \sqrt{\frac{\Sigma(X - \bar{X})^2}{N}}$$

$$= \sqrt{\frac{973.28}{30}}$$

$$\bar{X} = 78.87, \Sigma(X - \bar{X})^2 = 1211.55$$

$$S_2 = \sqrt{\frac{\Sigma(X - \bar{X})^2}{N}}$$

$$= \sqrt{\frac{1211.55}{30}}$$

$$S^2_{x_1} = 32.44$$

$$S^2_{x_2} = 40.39$$

$$S_{x_1} = 5.70$$

$$S_{x_2} = 6.36$$

ทดสอบความแปรปรวน

$$\text{สูตร } F = \frac{S^2_{x_1}}{S^2_{x_2}} ; S^2_{x_1} < S^2_{x_2}$$

$$df_1 = n_1 - 1 = 29$$

$$df_2 = n_2 - 1 = 29$$

$$\text{สมมติฐาน } H_0 = \sigma_1^2 = \sigma_2^2$$

$$F = \frac{40.39}{32.44}$$

$$= 1.25$$

กรณีนี้ ขึ้นแห่งความเป็นอิสระมี 2 ค่า เป็น $n-1$ ทั้งสองค่า คือ $(30 - 1)$ และ $(30 - 1)$ จากตาราง 0.05 $F_{29, 29} = 1.85$ ค่า $F = 1.25 < 1.85$ ดังนั้น ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการเรียนวิชาภาษาไทย (ท 204) ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 นั่นคือ นักเรียนทั้งสองกลุ่มมาจากประชากรที่มีความแปรปรวนเท่ากัน

$$\text{สมมติฐาน } H_0 = \mu_1 - \mu_2$$

$$\text{สูตร เนื่องจาก } \sigma_1^2 = \sigma_2^2 \text{ ดังนั้นใช้สูตร}$$

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$\begin{aligned}
 &= \frac{80.23 - 78.87}{\sqrt{\frac{(30 - 1)32.44 + (30 - 1)40.39 \left(\frac{1}{30} + \frac{1}{30} \right)}{30 + 30 - 2}}} \\
 &= \frac{1.36}{\sqrt{\frac{940.76 + 1171.31 (0.07)}{58}}} \\
 &= \frac{1.36}{\sqrt{36.42 (0.07)}} = \frac{1.36}{1.6}
 \end{aligned}$$

$$t = 0.85$$

กรณีนี้ใช้แห่งความเป็นอิสระ = $30 + 30 - 2 = 58$

จากตาราง $0.05t_{58} = 1.67$

ค่า $t = 0.85 < 1.67$ ดังนั้น มีขีดมีเลขคิดของคะแนนวิชาภาษาไทย (ท 204) ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 และกำหนดให้ตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มทดลองและตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 8 ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบทดสอบวัดความสามารถ
ในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ ในการทดลองครั้งที่ 1

ข้อที่	Ru	RL	P		D		ข้อที่	Ru	RL	P		D	
			.20-.80	ตั้งแต่.20	.20-.80	ตั้งแต่.20				.20-.80	ตั้งแต่.20		
1	28	23	0.77	0.15	21	11	7	0.27	0.12				
2	25	13	0.58	0.36	22	15	17	0.49	-0.06				
3	22	14	0.55	0.24	23	30	24	0.82	0.18				
4	28	25	0.80	0.09	24	28	20	0.73	0.24				
5	20	7	0.41	0.39	25	29	15	0.67	0.42				
6	18	10	0.42	0.24	26	21	17	0.58	0.12				
7	31	27	0.88	0.12	27	3	1	0.06	0.06				
8	6	9	0.23	-0.09	28	21	18	0.59	0.09				
9	21	7	0.42	0.42	29	23	11	0.52	0.36				
10	18	6	0.36	0.36	30	26	16	0.64	0.30				
11	18	13	0.47	0.15	31	25	22	0.71	0.09				
12	26	10	0.55	0.48	32	15	12	0.41	0.09				
13	26	14	0.61	0.36	33	13	8	0.32	0.15				
14	28	19	0.71	0.27	34	26	15	0.62	0.33				
15	31	22	0.80	0.27	35	29	22	0.77	0.21				
16	22	19	0.62	0.09	36	30	22	0.79	0.24				
17	29	27	0.85	0.06	37	20	8	0.42	0.36				
18	31	24	0.83	0.21	38	17	8	0.38	0.27				
19	27	17	0.67	0.30	39	20	13	0.5	0.21				
20	10	12	0.33	-0.06	40	1	3	0.06	-0.06				
				รวม		868	597						

ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 0.06 - 0.88

ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง - 0.06 - 0.48

ตารางที่ 9 ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (D) อัตราส่วนของผู้ที่ตอบถูก (P) อัตราส่วนของผู้ที่ตอบผิด (Q) และการหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ ในการทดลองครั้งที่ 2

ข้อที่	กลุ่มสูงทำถูก (R_U)	กลุ่มต่ำทำถูก (R_L)	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (D)	q (1-P)	Pq
1	29	17	0.70	0.36	0.30	0.21
2	27	15	0.64	0.36	0.36	0.23
3	30	20	0.76	0.30	0.24	0.18
4	21	8	0.44	0.39	0.56	0.25
5	23	10	0.50	0.39	0.50	0.25
6	19	5	0.36	0.42	0.64	0.23
7	19	8	0.41	0.33	0.59	0.24
8	28	9	0.56	0.58	0.44	0.25
9	27	9	0.55	0.55	0.45	0.25
10	29	13	0.64	0.49	0.36	0.23
11	32	18	0.76	0.42	0.24	0.18
12	23	14	0.56	0.27	0.44	0.25
13	30	19	0.74	0.33	0.26	0.19
14	29	14	0.65	0.46	0.35	0.23
15	11	2	0.20	0.27	0.80	0.16
16	32	15	0.71	0.52	0.29	0.21
17	30	15	0.68	0.46	0.32	0.22
18	30	11	0.62	0.58	0.38	0.24
19	22	9	0.47	0.39	0.53	0.25

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูงทำถูก (R_U)	กลุ่มต่ำทำถูก (R_L)	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (D)	q (1-P)	Pq
20	23	9	0.48	0.42	0.52	0.25
21	24	10	0.52	0.42	0.48	0.25
22	27	13	0.61	0.42	0.39	0.24
23	26	19	0.68	0.21	0.32	0.22
24	17	8	0.38	0.27	0.62	0.24
25	28	14	0.64	0.42	0.36	0.23
26	31	18	0.74	0.39	0.26	0.19
27	32	18	0.76	0.42	0.24	0.18
28	20	5	0.38	0.46	0.62	0.24
29	17	3	0.30	0.42	0.70	0.21
30	21	8	0.44	0.39	0.56	0.25
รวม	$\Sigma X = 757$	$\Sigma X = 356$				$\Sigma Pq = 6.75$
	$\Sigma X^2 = 19937$	$\Sigma X^2 = 4948$				

ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.76

ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 0.21 ถึง 0.58

การหาค่าความเที่ยง

สูตร

$$Kr_{z0} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum Pq}{S^2_x} \right]$$

$$S^2_x = \frac{\sum X^2}{N} - \left(\frac{\sum X}{N} \right)^2$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} &= \frac{(19937 + 4948)}{66} - \frac{(757 + 356)^2}{66} \\ &= 377.05 - 284.38 \end{aligned}$$

$$S^2_x = 92.67$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } Kr_{z0} &= \frac{30}{30-1} \left[1 - \frac{6.75}{92.67} \right] \\ &= \frac{30}{29} [1 - 0.073] \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ค่าความเที่ยง} &= \frac{30}{29} \times 0.93 = 0.96 \end{aligned}$$

ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนร่องกรองเชิงสร้างสรรค์
ตอนที่ 1 เท่ากับ 0.96

ตารางที่ 10 ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบอัตนัยวัดความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์

คนที่	X	Y	X ²	Y ²	XY	คนที่	X	Y	X ²	Y ²	XY	
1	16	19	256	361	304	14	13	14	169	196	182	
2	24	27	576	729	648	15	12	12	144	144	144	
3	20	24	400	576	480	16	17	16	289	256	272	
4	19	24	361	576	456	17	21	22	441	484	462	
5	13	20	169	400	260	18	21	21	441	441	441	
6	13	16	169	256	208	19	19	20	361	400	380	
7	20	22	400	484	440	20	20	20	400	400	400	
8	19	22	361	484	418	21	12	14	144	196	168	
9	21	26	441	676	546	22	14	16	196	256	224	
10	19	21	361	441	399	23	16	17	256	289	272	
11	19	22	361	484	418	24	16	17	256	289	272	
12	24	24	576	576	576	25	16	17	156	289	272	
13	13	11	169	121	143							
							ΣX	ΣY	ΣX^2	ΣY^2	ΣXY	
							รวม	437	484	7953	9804	8785

การหาค่าความเที่ยงแบบทดสอบอัตโนมัติ

สูตร

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

แทนค่า

$$= \frac{(25 \times 8785) - (437 \times 484)}{\sqrt{[25 \times 7953 - (437)^2][25 \times 9804 - (484)^2]}}$$

$$= \frac{8117}{\sqrt{7856 \times 10844}}$$

$$r_{xy} = 0.88$$

ค่าความเที่ยงแบบทดสอบอัตโนมัติวัดความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์
ตอนที่ 2 เท่ากับ 0.88

ตารางที่ 11 การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ตามเกณฑ์
มาตรฐาน 80/80 กับนักเรียน 1 คน

คนที่	คะแนนแบบทดสอบ ก่อนการสอน (60 คะแนน)	ค่าคะแนนแบบฝึก (200 คะแนน)	คะแนนแบบทดสอบ หลังการสอน (60 คะแนน)
1	39	167	43
รวม		$\Sigma X = 167$	$\Sigma X = 43$

การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพใช้สูตร E_1 / E_2

$$\text{สูตรที่ 1 } E_1 = \frac{\Sigma X}{N \times 100} \div A$$

$$\text{แทนค่า } E_1 = \frac{167}{1 \times 100} \div 200 = 83.5$$

$$\text{สูตรที่ 2 } E_2 = \frac{\Sigma X}{N \times 100} \div B$$

$$\text{แทนค่า } E_2 = \frac{43}{1 \times 100} \div 60 = 71.67$$

แบบฝึกทักษะการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์นี้มีประสิทธิภาพ 83.5/71.67

ตารางที่ 12 การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์
ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 กับนักเรียน 20 คน

คนที่	คะแนนแบบทดสอบก่อน การสอน (60 คะแนน)	ค่าคะแนนแบบฝึก (คะแนนเต็ม 200)	คะแนนแบบทดสอบหลัง การสอน (60 คะแนน)
1	39	175	55
2	35	164	45
3	34	154	46
4	34	166	48
5	37	142	40
6	42	170	53
7	41	167	51
8	35	168	46
9	34	156	40
10	34	161	51
11	34	150	48
12	32	162	49
13	32	176	55
14	36	167	47
15	34	161	47
16	32	157	46
17	38	148	49
18	43	158	50
19	36	165	50
20	36	148	48
รวม		$\Sigma X = 3215$	$\Sigma X = 964$
		$\bar{X} = 160.75$	$\bar{X} = 48.2$

การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ ใช้สูตร E_1 / E_2

$$\text{สูตรที่ 1 } E_1 = \frac{\Sigma X}{\frac{N \times 100}{A}}$$

$$\Sigma X = 3215 ; N = 20 ; A = 200$$

$$\text{แทนค่า } E_1 = \frac{3215}{\frac{20 \times 100}{200}} = 80.38$$

$$\text{สูตรที่ 2 } E_2 = \frac{\Sigma X}{\frac{N \times 100}{B}}$$

$$\text{แทนค่า } E_2 = \frac{964}{\frac{20 \times 100}{60}} = 80.33$$

แบบฝึกทักษะการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์นี้มีประสิทธิภาพ 80.38/80.33

ประวัติผู้เขียน

นางเพลินใจ พฤษชาตริรัตน์ เกิดเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2506 สำเร็จการศึกษา
ปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน เมื่อปี 2529 เข้าศึกษาต่อระดับ
ปริญญาโทในสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2533 ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 3
โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร